יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאַנד

היינט 10 זייטען (טאַבעלע פון דער מלוכה־לאַטעריע — זעה זייט 9) פּרייז 15 גראָשען

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

MAJER FOLKSBLAT

מייער פאָלקסבלאַט

№ 106	לאָדז, זונטאָג, כ"א אייר תרצ"ד	צוועלפטער יאָהרגאַנג	Łódź, Niedziela, 6 maja 1934 r.	№ 106

אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאַווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

32 בעשולדיגונגס־עדות

זענען שוין אויסגעהערט געוואָרען אין אַרלאָזאָראָוו־מאָרד־פּראָצעס

ירושלים, 5. (טעלעגראַפיש דורך יט"א).

אַלס עדות איז אויסגעהערט געוואָרען דער תל־אביבער פּאָליציי־אינספּעקטאָר יהודה טענענבוים, ער האָט געוואָלט פּאָל[ו]ען די ערשטע ערקלערונג, וועלכע ראָזענבלאַט האָט אָנגעגעבן באַלד נאָך זיין אַרעסט.

אַדוו. סאַמיועל פּראָטעסטירט געגען דעם פּאַר־לייענען פון דער דאָזיגער ערקלערונג, ווייל ער האַלט, אַז זי איז נישט אָפּגעגעבן געוואָרען פריי־ווילִיג.

דאָס געריכט האָט נִיט בערייקזיכטיגט דעם פּראָטעסט פון סאַמיועל. די ערקלערונג פון טענענבוים האָט־געדויערט אַ לענגערע צייט עטליכע זעגען געווען זעהר געטנייע און האָבען פאַרנומען כמעט די גאַנצע נאָכ־מיטאָג־זיצונג. בנוגע די ליכט־עקספּערימענטען אויפן אָרט פון פאַרברעכען האָט טענענבוים געזאָגט, אַז הגם ביים שייך פון די בלויזע שטערן האָט מען נישט געקענט דערקענען דאָס פּנים פון אַ מענש, איז אָבער ביים בליץ פון אַ לעמפּעל דאָס געווען פולשטענדיג מעגליך און מ'האָט געקענט דערקענען אַ מענש פון אַ מעטער ווייט, טענענבוים וועט נאָכאַמאָל אויסגעהערט ווערען.

ירושלים, 5. (טעלעגראַפיש דורך יט"א).

ס'זענען אויסגעהערט געוואָרען די עדות חאַזאַן און זיין פרוי, דאָס זענען די ווירטסלייט ביי וועלכע ס'האָבען אין אַ צימער געוואוינט אַחי־מאיר און סטאַווסקי. חאַזאַן דערצעהלט, אַז ער האָט דעם קריטישען פרייטאָג געזעהן סטאַווסקין אין זיין צימער צווישען 6 און 7 אָוועגד, דאָס צימער האָט סטאַווסקי געדונגען מיט 3 חדשים פאַר'ן מאָרד. די דירה געפינט זיך אין קאַווקאַזישער פירטעל, 6 אין אָוועגד פאַר'ן מאָרד זענען אין צימער געווען 5 פערזאָן, צווישען זיי סטאַווסקי און אַחי־מאיר, דאָס צווייטע מאָל האָט ער געזעהן סטאַווסקין צומאָרגען שבת 10 אין אָוונט.

סטאַווסקי און אַחי־מאיר זענען דעמאָלס געווען זעהר אויפגעלייגט און צופרידען, זיי האָבען גערעדט וועגען די 1500 פונט וואָס די פּאָליציי האָט געהאַט בעשטימט פאַר'ן ענטדעקען דעם מערדער, סטאַווסקי האָט געזאָגט

— זיי קענען צוגעבן נאָכאַמאָל אַזויפיל

עטליכע טעג נאָכ'ן מאָרד, זאָגט דער עדות, איז אחי מאיר אַרעסטירט געוואָרען און ווען ער איז צוריקגעקומען האָט אחי מאיר געפרעגט צי די פּאָליציי איז געווען ביי איהם מיט אַ בעזוך און וואָס ער, חאַזאַן, האָט מיט דער פּאָליציי גערעדט, ווען דער עדות האָט איהם דערצעהלט, האָט אחי־מאיר געזאָגט:

— נישט גוט האָט איהר געריעדט פאַר דער פּאָליציי.

מיט עטליכע טעג שפּעטער, האָט דער עדות ווייטער ערקלערט, האָט זיין פרוי געפינען ביי אחי־מאירן אַ צעטעלע אין וועלכען ס'איז געווען געשריבען:

„איך האָב דעם מאָרד גוט געמאַכט, ווייבשאַל איז געווען געגען! דער עדות האָט דעם צעטעלע אוועקגעטראָגען אין דער הסתדרות צו איינעם דוב האָז, וועלכער האָט איהם געראַטען דעם צעטעל אוועקצוטראָגען אין דער פּאָליציי.

אויף דער פראַגע פון אַדוו. סאַמיועל פאַרוואָס ער האָט דעם צעטעל נישט באַלד אוועקגעטראָגען אין דער פּאָליציי, ענטפערט דער עדות, אַז ער געדענקט שוין נישט ווען ס'האָט איהם געראַטען דעם צעטעל אוועקצוטראָגען צו האָזן.

אויף דער פראַגע צי ער האָט אַמאָל נישט געוואָלט די בעלוינונג פון דער פּאָליציי, ענטפערט דער עדות, אַז יעדער יוד וואָלט געוואָלט די בעלוינונג ביים קרייז־פערהער ווייזט זיך אַרויס, אַז דער דאָזיגער חאַזאַן איז אין 1926 געווען בעשטראָפט אויף אַ חודש אַרעסט פאַר אַ קרימינעלען פאַרברעכען.

ביז איצט זענען שוין אויסגעהערט געוואָרען 32 עדות פון דער בעשולדיגונג, היינטיגע וואָך וועט זיך שוין פאַרענדיגען דער פערהער פון די בעשול־דיגונגס־עדות.

ירושלים (יט"א) דער הויפּט־פערטיידיגער אַדוו. האָראַס סאַמיועל האָט אין אַ לענגערער ערקלערונג געשטעלט דעם געריכט דעם פאָרשלאַג, אַז דאָס געריכט זאָל אַנערקענען אַלס אומאַנגעמבאַר אַלע גביות עדות'ן, וואָס זענען ביז איצט אָנגעגעבן געוואָרען דורך די עדות, וואָס האָבען געוואָלט פעסטשטעלען די אידענטישקייט פון די אַטענטעטער.

זיין פאָדערונג בעגרינדעט דער פערטיידיגער מיט'ן מאָטיוו, דאָס די אַלע עדות זאָלען האָבען גע־זעהען פאָטאָגראַפיעס פון די פערדעכטיגע, איידער זיי האָבען אָבגעגעבן אין דער פּאָליציי זייער גביית־עדות.

דאָס געריכט האָט אָפּגעוואָרפען דעם פאָר־שלאָג פון דער פערטיידיגונג.

ירושלים (יט"א) דאָס געריכט האָט אַ צווייט מאָל פערהערט דעם פּאָליציי־עקספּערט פאַר פערברע־כערע־שפּורען שלמה ווייסבערג, וועלכער איז אויך דאָס מאָל בעשטאַנען אויף זיין טענה, אַז די פוסטריט אַבדרוקען אויפ'ן אָרט פון מאָרד האָבען געקענט שטאַמען אויך פון אַנדערע שיך, וואָס האָבען געהאַט די־זעלבע גרויס, וואָס סטאַווסקי'ס, און נישט דווקא פון סטאַווסקי'ס שיך.

קאַפּיטאַן וויליאַם ריגס, דער געהילף־סופּער־אינטענדענט פון דער יפו'ער קרייז־פּאָליציי, וועלכער איז פערהערט געוואָרען נאָך ווייסבערג'ן, שטיצט דעם לעצטענס השערה. דער עדות זאָגט, אַז ער וואָלט נישט געקענט זאָגען אויסדריקליך, צי די שפּורען האָבען געשטאַמט דווקא פון סטאַווסקי'ס שיך, זיכער איז אָבער, אַז זיי האָבען געשטאַמט פון אַ פּאָר שיך פון דער זעלבער גרויס.

אליהו קעסלער, אַ תל־אביב'ער ביבליאָטעקאַר, ערקלערט פאַר'ן געריכט, אַז סטאַווסקי, וועלכער איז געווען אַן אַבאָנענט פון זיין ביבליאָטעק, איז געקומען צו איהם אַ טאָג פאַר'ן מאָרד פון ד"ר אַרלאָזאָראָוו און געבעטען אומצוקעהרען איהם זיין קויציע. ווען קעסלער האָט איהם געבעטען קומען צומאָרגענס, ווייל איצט האָט ער גראָד נישט געהאַט קיין געלד, האָט איהם סטאַווסקי געענטפערט, אַז מאָרגען (פרייטאָג) וועט ער זיין אין ירושלים. דער עדות גיט צו, אַז נאָך מיט אַ'ערך צוויי וואָכען פריהער האָט איהם סטאַווסקי געהאַט געבעטען צוריק צאָהלען איהם די קויציע, ווייל ער האָט, ווי סטאַווסקי האָט געזאָגט, בדעה אָבצופאָהרען דאָנערשטאָג קיין איראָפּא (דער דאָזיגער דאָנערשטאָג וואָלט אויסגעפאַלען 9 טעג פאַר'ן מאָרד). דעם זעלבען דאָנערשטאָג, ווען ער האָט געזאָלט פאָהרען א"י, האָט סטאַווסקי אָבער געזאָגט, דעם עדות, אַז ער האָט אָבגעלעגט די נסיעה.

ירושלים (יט"א) צום פערהער פון די עדות אין דער פראַגע פון סטאַווסקיס אַליבי דאַרפען צוגע־געבען ווערען פאָלגענדע פּרטים.

די פּאַליציאַנטען שמחה זעמעל און שמעון פוקס, וועלכע האָבען דעם פאַטאַלען פרייטאָג־צונאַכטס גע־געסען אין השרון־רעסטאָראַן, האָבען ביידע ער־קלערט, אַז זיי זענען שטאַם־געסט פון דעם רעסטאָראַן און זיי קענען אויך סטאַווסקי'ן. ביידע עדות זאָגען, אַז זיי האָבען דאָרט, צווישען אַכט און ביין אָוועגד, נישט געזעהן, נישט סטאַווסקי'ן און נישט ווען עס איז, וואָס זאָל זיין צו איהם ענהליך, הגם זיי קענען אַלע געסט פון „השרון" חוץ דריי פרעמדע, אויף וועלכע זיי פלעגען קיינמאָל נישט לעגען קיין אַכט. דער אינהאַבער פון רעסטאָראַן, יהודה לייב ראַהאַמסקי, זאָגט, אַז ער קען סטאַווסקי'ן, ער קען אָבער מעהר נישט זאָגען, צי סטאַווסקי האָט ביי איהם געגעסען וואָכענדבראַט דעם קריטישען פרייטאָג צונאַכטס.

ווירטשאַפטל. קאַטאַסטראָפע פון דייטשלאַנד

פערצווייפעלטע רעדע פון דר. שאַכט

בערלין, 5 (ספּ. טעל.)

דער פּרעזידענט פון דער דייטשער רייכס־באַנק ד"ר שאַכט האָט אין אַן אינטערוויו מיט אַ פערטרעטער פון „וועסט־דייטשען בעאָבאַכטער" דערקלערט, אַז די דייטשע שוועריגקייטען שטעלען זיך נאָך נישט אויס מיט די פראַגען, וואָס ווערען איצטער בעהאַנדעלט אויף דער קאָנפערענץ וועגען די דייטשע אויסלענדישע חובות. אין פּרט פון עקספּאָרט שטויסט זיך דייטשלאַנד אָן אויף אַזעלכע אומנצהויערע שוועריגקייטען, אַקוראַט, ווי עס וואָלט דערקלערט געוואָרען אַ בלאָקאַדע געגען דייטשלאַנד, אויף דעם געביט שטייט דייטשלאַנד פאַר זייער גרויסע און שווערע אויפגאַבען און מען וועט דאַרפען אויך ווייטער אַרויסווייזען די גרעס־טע דויערהאַפטיגקייט, כדי צו בעהערשען די לאַגע.

אויף דער פראַגע צי דייטשלאַנד וועט זיך לאָזען אויפ'ן וועג פון אינפלאַציע, האָט שאַכט געענטפערט:

די פאָדערונג, וואָס ווערט אַרויסגערוקט פון אַ טייל פון דער דייטשער ווירטשאַפט זיך צו לאָ־זען אויפן וועג פון אינפלאַציע, קומט איגנאַנצען נישט אין בעטראַכט. נישט נאָר איך, נאָר אויך דער קאַנצלער און די מיניסטאָרען פון ווירטשאַפט און פּראָפּאַגאַנדע האָבען זיך לעצטענס קאַטעגאָריש אַרויסגעזאָגט געגען דעם. די שטאַרקע אויפטרייט־לונג פון דער דייטשער ווירטשאַפט, וואָס דאָס פאַלען פון דייטשען מאַרק וואָלט אַרויסגערופען, וואָלט אין אַ גרויסער מאָס בעדראָהט דאָס ווערק פון גאַציאָנאַלען אויפבוי און וואָלט אויך אונטער־געגראָבען דעם צוטרוי פון דייטשען פאָלק צו דער אָנפיהרונג פון דער מלוכה און פון דער ווירט־שאַפט, אויך דער וועלט־ווירטשאַפט וואָלט דערמיט דייטשלאַנד געטון אַ בערישע טובה".

62.500 פּליטים פון דייטשלאַנד

רעדע פון לאָרד סעסיל אויף דער זיצונג פון ביוראָ

לאָנדאָן, 5 (ספּ. טעל.)

אין לאָנדאָן קומט איצט פאָר אַ זיצונג פון ביוראָ, וועלכער איז בעשטימט געוואָרען דורך דער פעלקער־ליגע ביים הויך־קאָמיסאָר פאַר ענינים פון די פּליטים.

לויט אַ בעריכט פון הויפּט־קאָמיסאַר זענען איצט פערהאַן 62500 פּליטים, אַמייסטען זענען פערהאַן אין פראַנקרייך און נעמליך 21 טויזענד. אין ארץ־ישראל 10 טויזענד, אין פּוילען 8000, אין טשעכיען 3500, די איבריגע אין פערשידענע אַנדערע לענדער.

לאָרד סעסיל האָט געהאַלטען אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט פערלאַנגט, אַז קודם־כל זאָלען די פּליטים בעקומען פּעסער.

עריעפנונג פון זומער־סעזאָן

11 אַ זייגער פריה ערשטער פרימאָרגען־קאָנצערט אויסגעפיהרט דורך דעם לאָדזשער סימפאָנישען אָרקעסטער אונטער דער דיר. סעווערין פּיעטרושקאַ.

די קאָנצערטען פון אָרקעסטער וועלען פאָרקומען שבת, זונטאָג און יום־טוב פון 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

זונטאָג און יום טוב 11.30 בייטאָג טראַדיציאָנעלע פרימאָרגען־קאָנצערטען.

אויפ'ן אָרט רעסטאָראַן, מענאַזשעריע, לודקעס, טעניס־פּלאַץ ווי אויך פיש־פאַנגען, טעטיג טעגליך – אינפאָרמאַציעס טעל. 209-32.

שבת פון 6 אַ זייגער אָוועגד FIVE O'CLOCK

איינטריטס־פרייזען: 1) אויף קאָנצערטען שבת, זונטאָג און יום־טוב פאַר דערוואַקסענע 85 גר. פאַר שטו־דירענדער יוגענד 50 גר. 2) אויף פרימאָרגען־קאָנצערטען פאַר דערוואַקסענע 1 זל. פאַר שטודירענדער יוגענד 50 גר. 3) אין געוועהנליכע טעג פאַר דערוואַקסענע 50 גר. פאַר שילער 25 גר.

פּאַרק פּאַרק

HELENOW

היינט זונטאָג, דעם 6-טען מאַי ד. י.

פערלענגערט דעם נישט-אגרעסיע-אפמאך
צווישען סאוויעט-רוסלאנד און פוילען אויף ווייטערע 10 יאהר

מאסקווא, 5 (ספ. טעל.)

היינט איז אונטערגעשריבען געווארען דורך דעם פוילישען אמבאסאדאר לוקאשעוויטש און דורך דעם קאמיסאר ליטווינאוו א פראטאקאל, וועלכער פערלענגערט דעם טערמין פון נישט-אגרעסיע-אפמאך צווישען פוילען און סאוויעט-רוסלאנד אויף ווייטערע 10 יאהר, דאס הייסט ביזן 31 דעצעמבער 1945. אויב איינער פון די צדדים וועט נישט קינדיגען דעם פראטאקאל 6 חדשים פאר די 10 יאהר וועט דער פראטאקאל פערלענגערט ווערען נאך אויף 2 יאהר.

ביי דער געלעגענהייט איז אויך פעסטגעשטעלט געווארען, אז די נאטע פון קאמיסאר טשיטשערין פון 28 סעפטעמבער 1926 צו ליטע ביים שליסען דעם נישט=אגרעסיע-אפמאך דארף נישט פערשטאנען ווערען, אז סאוויעט-רוסלאנד וויל זיך אריינמישען אין די טעריטאריאלע אנגעלעגענהייטען צווישען פוילען און ליטע.

ווי אזוי וועט פערוועגדעט ווערען די הלוואה פאר ארץ-ישראל

לאנדאן, 5 (יט"א טעלעגראפיש)

דער „דיילי העראלד" ברענגט גענויע פרטים וועגען דעם, ווי אזוי ס'וועט איינגעטיילט ווערען די הלוואה פון צוויי און האלב מיליאן פונט פאר ארץ-ישראל.

איין פירטעל מיליאן איז בעשטימט פאר די דעקלאסירטע אראבישע פויערים צוליב דער יודישער קאלאניזאציע אין הסכם מיט דעם פרענטש-בעריכט.

מ'שלאגט פאלאקען אין דאנציג

דאנציג, 5 (ספ. טעל.)

אין פערשידענע דערפער זענען די היטלעריסטען בעפאלען פוילישע בירגער און זיי שטארק געשלאגען. זיי האבען אויך אראפגעריסען פוילישע נאציאנאלע פעהנער. א פארשטעהער פון גענעראל-קאמיסאריאט איז געפאהרען אין די דערפער, כדי אויסצופארשען די געשעהענישען.

MIESZKANIE Twe nie jest odpowiedniem miejscem przechowywania majątku, lecz — SAFE.

געפאהר פון א הונגער אין רומעניען
צוליב דער קאטאסטראפאלער טרוקעניש

בוקארעשט, 5 (ספ. טעל.)

די וואלד-שרפות, וועלכע זענען געקומען צוליב דער לאנג-דויערנדער טרוקעניש, דויערען ווייטער, די רעטונגס-אקציע איז זעהר בעשווערט, דער היי-יעהריגער שניט איז שטארק בעדראהט אין אגרער-מיניסטעריום איז פארגעקומען א בעראטונג וואו ס'איז ארומגערעדט געווארען די לאגע. ס'איז ארויסגעגעבן געווארן אנ'אויפפאדערונג צו זיין זעהר שפארזאם פון די תבואה-זאפאסען, די מלוכה-וועלדער וועלען בענוצט ווערען אלס פאשע-ארט פאר בהמות, ס'איז זעהר וואהרשיינליך, אז די רעגירונג וועט ארויסגעבען א פערבאט ארויסצופיהרען תבואה.

15 מאי — ערעפנונג פון אסיפת הנבחרים

ירושלים, 5 (יט"א טעלעגראפיש)

אפיציעל ווערט געמעלדען, אז די אספת הנבחרים וועט געעפענט ווערען דעם 15 מאי.

פעראייניגטער יודישער וואהל-בלאק
צו די שטאט-ראט-וואהלען אין לאדז.

צו אלע יודען אין לאדז!

צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון אונזער לאדזער יודישער געזעלשאפט טרעטען מיר יעצט ארויס מיט אנ'איינהייטליכען פראנט צו די וואהלען פון שטאט-ראט, וואס קומען פאר זונטאג, דעם 27-טען מאי.

אלע, אהן אויסנאהם, יודישע ארגאניזאציעס, הן פאליטישע, הן רעליגיעזע און הן ווירטשאפטליכע, וואס שטעהען אויפ'ן שטאנדפונקט פון מיטארבייט מיט די רעגירונגען פון מארשאל פילסודסקי, האבען פאר דער טובה פון דער שטעטישער ווירטשאפט און פאר דער יודישער בעפעלקערונג, געשאפען דעם

„פעראייניגטען יודישען וואהל-בלאק",

וועלכער וועט קעמפען דערפאר, אז אין שטאט-ראט זאלען אריינגעפיהרט ווערען אזעלכע פערזאנען, וואס געבען די פולסטע גאראנטיע, דאס זיי זאלען דארט באמת ארבייטען פאר דער שטאט און לטובת די הצטרכות'ן און בעדערפענישען אויף אלע געביטען פון יודישען לעבען — סיי רעליגיעזע, סיי נאציאנאלע, סיי ווירטשאפטליכע און סיי קולטורעלע פערלאנגען.

די נייע וואהל-ארדינאציע, מאכט אוממעגליך פאר קליינע גרופירונגען צו בעקומען א פארשטעהערשאפט אין דער שטעטישער זעלבסטפערוואלטונג. יעדע איינציגע יודישע שטימע, וואס ווערט דעריבער בעת די וואהלען אפגעגעבען נישט פאר דעם „פעראייניגטען יודישען וואהל-בלאק", ווערט כמעט פערלוירען אהן שום מינדעסטען נוצען פאר'ן יודענטום און קען גורם זיין, אז אויפ'ן ארט פון אונזערס א פארשטעהער זאל געוועהלט ווערען אונזער א בלוטיגער שונא.

אינ'ם יעצטיגען ענטשיידענדען מאמענט פאר אונז, ווען עס בושעוועט די אנטיסעמיטישע העצע און אונזערע שונאים ווילען אונז ארויסשטויסען פון ווירטשאפטליכען און געזעלשאפטליכען לעבען, קען נאר אנ'איינהייטליכער פעראייניגטער, שטארקער יודישער בלאק ווירקזאם אונז פערטיידיגען געגען דראהענדע געפאהר.

אין די פאדערשטע רייהען פון די, וועלכע וועלען אונז פערטיידיגען פאר די פיינדליכע אנגריפען און אנפאלען אין ווירטשאפטליכען לעבען, מוזען פערנעהמען א אנזעהעוודיג ארט די יודישע ראטמענער.

די פארשטעהער, וועלכע וועלען געוועהלט ווערען דורכ'ן פעראייניגטען יודישען וואהל-בלאק, אפהיטענדיג די יסודות פון געזעלשאפטליכער גערעכטיגקייט, וועלען זיי פערטיידיגען און קעמפען פאר דער גלייכבערעכטיגונג פון דער יודישער בעפעלקערונג ביים בעקומען פון מאגיסטראט יעדע ארט הילף און אונטערשטיצונג פאר די, וואס נויטיגען זיך דערין, דערביי וועלען זיי בעזונדערס זארגען דערפאר, אז די הילף זאל געגעבען ווערען אויף אזא אופן, וואס זאל בעפרידיגען הן די נאציאנאלע און הן די רעליגיעזע געפיהלען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

אונזערע ראטמענער וועלען אויך קעמפען, אז ס'זאלען פאר יודען געעפענט ווערען די טויערען פון ארבייט און בעשעפטיגונג אין אלע אמטען און אינסטיטוציעס פון מאגיסטראט — ענטשפרעכענד צו די יודישע לעבענס-נויטען.

די גרעסטע זארג פון אונזערע פארשטעהער וועט זיין דאס רעאלע גאראנטירען דער יודישער בעפעלקערונג א בעהעריגען איינפלוס אויף די אויספיהרונגס-ארגאנען פון דער שטעטישער זעלבסטפערוואלטונג און דאס פטרהיטען די געזעלשאפט פון איבערלאסטענדע שטייערען, וואס זענען ווירטשאפטליך נישט בעגרינדעט און האבען ביז יעצט געהאט זייער מקור בלויז אין פארטייאישער דעמאגאגיע.

אט-א-דער פראגראם פון אונזער ארבייט בעקומט נאך א דאפעלט-וויכטיגע בעדייטונג, ווען מיר נעמען אין בעטראכט די דרינגענדע נויטווענדיגקייט צו דערהויבען דעם מצב פון אונזער שטאט, וואס איז בכלל אזוי פערנאכלעסיגט געווארען דורך די אקופאנטען, בפרט נאך דעם הימעל-שרייענדען מצב פון די שטאט-קווארטאלען, וואס זענען בעוואוינט דורך יודען.

געשטארקט דורך אונזער אחדות און איינהייטליכקייט, צעמענטירטען בשותפות דורכ'ן דעצידירטען ווילען אפצושטויסען די אנגריפען און די בייזע כוונות פון אונזערע שונאים — וועלען מיר, ב"ה אין דעם דאזיגען קאמף מנצח זיין און ביי דער טעטיגער מיטהילף פון דער גאנצער לאדזער יודישער געזעלשאפט וועלען מיר ערצילען א געהעריגע רעפרעזענטאנץ אין דער שטאט-פערוואלטונג.

מיר האפען, אז פערשטעהענדיג די גרויסע אחריות פונם יעצטיגען ענטשיידענדען מאמענט און האבענדיג אויפן רעיון די גרויסע לאסטען, וואס ליגען אויף אונזערע צוקונפטיגע פארשטעהער — וועט די לאדזער יודישע וועהלערשאפט פולשטענדיג אונטערשטיצען אונזער פעראייניגטען יודישען וואהל-בלאק אין איז יעדער הינזיכט און ביי אלע ארבייטען.

אדורכגעדרינגען מיט דער דאזיגער איבערצייגונג טרעטען מיר צו צו דער ארבייט און —

אלע מיט אונז!

פעראייניגטער יוד. וואל-בלאק צו די שטאט-ראט-וואלען אין לאדז.

פרעזידיום:

י. ל. מינצבערג, סיים-דעפוטאט, פרעזעס פון דער לאדזער יודישער קהלה.

י. ווייצמאן, אדוואקאט, וו.-פרעזעס פון קהלה-ראט אין לאדז.

ב. רוס, מיטגליד אין דער פערוואלטונג פון דער לאדזער קהלה

נ. קרול, אינזשיניער, וו.-פרעזעס פון הויז-בעזיצער-פעראיין, פיעטריקאווער 46.

מאהם גארדאן, פערוואלטונגס-מיטגליד פון צענטר. סוחרים און פאבריקאנטען=פעראיין אין לאדז, פיעטריקאווער 10.

„אגודת ישראל" אין לאדז מיט אלע ווירטשאפטליכע אפצווייגונגען.

אונפארטייאישע רעליגיעזע יודען אין לאדז

יודישע דעמאקראטישע פאלס-פארטיי אין לאדז

צענטראלער סוחרים און פאבריקאנטען-פעראיין אין לאדזער וואיעוואודזטווע, לאדז, פיעטריקאווער 10.

הויז-בעזיצער-פעראיין, אין לאדז, פיעטריקאווער 46.

קליינהענדלער פעראיין, אגראדאווא 10.

עקספאזיטור פון צענטראלען האנדוו - .פעראיין אין פוילען, אבטיילונג אין לאדז, פיעטריקאווער 20, מיט פאלגענדע צעכען און פעראיינען:

שניידער=צעך, פיעטריקאווער 26.

שניידער=צעך, פאמארסקא 53.

בעקער=צעך, פילסודסקיעגא 57.

הצבים=צעך, פיעטריקאווער 24.

טישלער=צעך, בושעושינער 7.

שוסטער=צעך, שפנקעוויטשא 3–5.

יובילערן און גראווירער-צעך, אין לאדז.

בלאכאזשעס-צעך, פאלודניאווא 4.

פאטאגראפיסטען-צעך, פאמארסקא 7.

פעראיין פון מענער-שניידער-כאלופניקעס. פרייהייטס-פלאץ 7.

פעראיין פון דאמען-שניידער-כאלופען. פאמארסקא 53.

פעראיין פון לוין-ווייבער מייסטער, בושעושינער 7.

וועבער-קאאפעראטיוו „פראגרעס", פאלודניאווא 53.

צענטראלער קליינהענדלער-פעראיין, אפט. אין לאדז, פאמארסקא 15 מיט אלע אפצווייגונגען

קאלאניאל-הענדלער-פעראיין, אין לאדז שרודמיעסקא 20

קליינהענדלער פעראיין, פיעטריקאווער 6.

פעראיין פון שעכטער-הורט. אין לאדז פארזשעטשנא 10.

געפליגעל הענדלער פעראיין אין לאדז

פעראיין פון סעלבער שעכטער אין לאדז.

צענטראלער ראד-פערסעהר פעראיין, פילסודסקי 43.

פעראיין פון יודישע הויז בעזיצער אין לאדזער וואיעוואודזטווע, לאדז, פיעטריקאווער 10.

דער בעקאַנטער פאַשטעטען-באַר

אין דער געבייד פון „Manteuffel“ אונטער דער פערזענליכער לייטונג פון STEFAN WOJCIECHOWSKI איז געוואָרען איבערטראַנען אויפ'ן זומער-סעזאָן אין

JULJANÓW פּאַרק

שבת, זונטאָג און יום-טוב טאַנץ-אָווענדברויטען. צו וועלכער מיר לאַדען אַלע העפליך איין. (אָווענדברויט 75 גר.)

דאָס הערן-שניידער-אַטעליער פון

א. ח. קוטשינסקי

געפינט זיך איצט אויף

13 נאַרוטאַוויטשאַ 13

אין הויף, קוואַראַפיצינע, 1 שטאָק

פיהרט אויס בעשטעלונגען אויפ'ן זומער-סעזאָן, לויט די לעצטע נייעסטע מאָדע-זשורנאַלען צו מעסיגע פרייזען פינקטליכע אויספיהרונג.

צענטראַלער יוד. האַנדווערקער און קליין-אינדוסטריעלער פערבאַנד אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע, פּאַלודניאָווע 4

אכטונג, בעמישע וועשערייי און פאַרבערייי-בעזיצער

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, וואָס דאָס בעמישע וועשערײַ און פאַר-בערײַ פאַך איז צוגעצויגען געוואָרען צו דער קאַטעגאָריע האַנדווערקער-פאַכען לויט'ן אינדוסטרי-געזעץ, מוז יעדער פון דעם פאַך

זיך פערזעהען מיט א האַנדווערקער - קאַרטע

דאָס פערזעהען זיך מיט א האַנדוו.-קאַרטע, ליגט אין אינטערעס פון יעדען העשערײַ-בעזיצער, ווײַל אויסער דעם, וואָס עס דראָהט א שטראַף פאַר נישט פאַלגען, בעקומט דער וואָס האָט אַזא קאַרטע גרויסע הנחות ביים אויסמעסטען דעם אומזאַץ-שטייער. אינפאָרמאַציעס ערטהײַלט די קאַנצעלאַריע פון פערבאַנד, טעגליך פון 10 ביז 2 און פון 5—6 אָווענד.

דער סעקרעטאַריאַט

אונזערע פריינד

עדזשיאַ לעדערמאַן
און יוסף יאָזעפאָוויטש

צו זייערע תנאים אין לאָדז

אַ הערציגען מזל-טוב!

בעלאַ, רוזשקאַ, דאָראַ, סימאַ, פּאַלאַ, בערל, איטשע דוד, קאָזשאַק, יצחק, אליי גאָלדשטיין, יוסף קרזשעפּיצקי, יוסף פיטקעוויטש און י. שיפּער.

לאָדז, דעם 6. מאַי 1934.

צו דער חתונה פון

ה' ס. פערנעבאַך
מיט פרל. האַלינאַ גאַרנעק

ווינשען מיר אַ הערציגען מזל-טוב און אַ גליקליכע צוקונפט.

פאַמיליע אַדערבערג

בעקאַנטמאַכונג!

זונטאָג, דעם 13 מאַי ד. י. 7 אַזייגער אָוונד קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל קילינסקיעגאָ 120 די

יערליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג
פון מחזיקי חולים

מיט פאָלגענדע טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפענונג, 2) וואַהלען פון אַ פאָרזיצענדען, אַסע-סאָרען און אַ סעקרעטאַר 3) קאַסע און סטאַטיסטיק-בעריכט פאַר די יאָהרען 1933/34 4) בעריכט פון דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע 5) בעשטעטיגונג פון בודזשעט פאַרן יאָהר 1934/35 6) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג און רעוויזיאָנס-קאָמיסיע. 7) פרייע פאָרשלאָגען.

די פערוואַלטונג פון „מחזיקי חולים“

אין לאָדז קילינסקי 120

בעמ. פאַלס פון אַ נישט גענוגענדע צאָהל אָנוועזענדע לויט'ן פאַראַגראַף 23 קומט די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פאָר צום 2-טען טערמין זונטאָג דעם 27 מאַי ד. י. אין זעלבען לאָקאַל אין דער זעלבער שעה און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאָהל אָנוועזענדע.

בעמ. כדי צו האָבען וואַהל-רעכט מוז רעגולירט וועָרען דער בײַטראַג פאַר די לעצטע 6 חדשים.

7-קל. פריוואַטע שולע
— און —
פרעבעל-שולע
— פון —
קאַצענעלזאָן-נאַחומאָוו

20 פּאָמאָרסקאַ 20.

(2-טער דורכגאַנג סאַלנאַ 4) טעל. 177-01
די שולע געפינט זיך אויף פּאַרטער (פראָנט אין אָפיצינע).

אין הסכם מיט דער פאַראָרדנונג פון דער שול-מאַכט מוזען קינדער אין עלטער פון 7 ביז 14 יאָהר, ד. ה. געבוירענע אין די יאָהרען: 1927, 1926, 1925, 1924, 1923, 1922, 1921 איינגעשריבען ווערען ביז'ן 1 מאַי. איינשרייבונגען פון קינדער ווערען אָנגענומען אין אַלע זיבען קלאַסען. אין די פרעבעל-שולע און אין פאָרבערייטונגס-קלאַס נעמט מען אָן קינדער פון 3 ביז 6 יאָהר. למודי-קודש אין דער העברעאישער שפּראַך שטעהען אין דער שולע אויף דער העכסטער מדרגה.

די שול-קאַנצעלאַריע איז טעטיג טעגליך פון 9 ביז 2 מיטאָג.

בעקאַנטמאַכונג!

די לייטונג פון לעהר-אַנשטאַלט

תורה ודעת

פּילסודסקיעגאָ 12

מאַכט בעקאַנט, דאָס אונזער לעהר-אַנשטאַלט איז געוואָרען איבערגע-טראָגען אויף — **פּאָמאָרסקאַ 18** אין דעם בעוואוסטען גימנאַזיום-לאָקאַל וועלכעס בעפינדעט זיך אין גאָרטען וואָס ענטשפּרעכט אַלע היגיענישע איינריכטונגען לויט די פאָר-שריפטען פון נייעם שול-געזעץ, עס איז אויך פערזעהען מיט די בעסטע פעדאַגאָגישע קרעפטען אויף למודי קודש אויך אויף וועלטליכע למודים מיט זעהר אַ שטרענגע השגחה. עס איז אויך ספּעציעל איינגעאָרדענט

אַ גן-ילדים פאַר קינדער פון 4 ביז 7 יאָהר לויט דעם נייעסטען סיס-טעם פון אַ פרעבלובקאַ. אויפ'ן פערלאַנג פון די עלטערן ווערען די קינדער געבראַכט און אַבגעפיהרט אַהיים צוויי מאָל טעגליך.

עס ווערען שוין איינגעשריבען קינדער צום נייעם שול-יאָהר. די קאַנצע-לאַריע איז טעטיג פון 9 פרי ביז 2 נ.מ. און פון 4 ביז 9 אָוו.

די לייטונג.

בעמערקונג: לויט דער פאַראָרדנונג פון דער שול-מאַכט מוזען זיך אויך די תלמידים וואָס לערנען איצט זיך אויפסנײַ איינשרייבען ביז'ן 1-טען מאַי.

איבעראַשענדע ביליגס!

פעראיין נושאי המטה וגמילת חסדים

פלאַץ וואָלנאַשטשי 3.

נאָך שווערער מיה איז אונז געלונגען צו אַנגאַזשירן דעם בערימטען ווינער איבער-קאַנטאָר

ה' דוד ווייסבערגער

וועלכער וועט דאַווענען דעם פרייטאָג-צו-נאַכטס און שבת פ' ב"ב שמברכין החודש סיון אין בער-לינער זאַל זאַכאָדניאַ 26. — די גאַנצע הכנסה איז בעשטימט פאַר דער גמילת חסדים-קאַסע.

בילעטען שוין צו בעקומען 1) ביי ה' מאָטיל טוגק, נאַוואָ-מיעסקאַ 20 אין ספרים-געשעפט 2) ביי ה' אליי ווײַסמאַן בזשע-זשינער 20 אין היטען-געשעפט 3) פירמע סאַלוע נאַרוטאַוויטשאַ 14 אין גאַלאַנטערי-געשעפט 4) אין אונזער פעראיינס-לאָקאַל, פל. וואָלנאַשטשי 3 פון 7 ביז 10 אָווענד.

קאַפע „IDEAL“

(dawn. „Atlantic“)

פּיעטריקאָווער 48, טעל. 162-11

מאַכט בעקאַנט, אַז צום זומער-סעזאָן גיבען מיר אַרויס די גוט-בעקאַנטע און געשמאַקע

פריהשטיקען און אָווענדברויטען

ווי אויך די גע-שטאָקפּרילע יאַרסקע מיטאַגען פון 2 זל. אַן

מיט אַכטונג סאָלידע בעהאַנדלונג!

קאַפע „אידעאַל“

48 פּיעטריקאָווער 48.

קאָלעקטיווער רעפעראַט אין וואָהלינער שוהל

היינט, זונטאָג, פ' בהר"ב (דעם 6. מאַי) קומט פאָר אין וואָהלינער שוהל (וואָלטשאַנסקאַ 6)

אַ מאַסען-פערזאַמלונג

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם בעזוך אין די רעליגיעזע אַנשטאַלטען אין לאָדז פון די חשוב'ע געסט הרב הגאון דוד בליאַכער שליט"א, גרינדער און פיהרער פון די ישיבות „בית יוסף“ אין פוילען און ארץ-ישראל. אויך דער גענעראַל-סעקרעטאַר פון „יבנה“ אין לעטלאַנד הרב ר' מאיר קאַזונער און דער מיטגליד פון צ. ק. פון תפב"ח אין פוילען, דער בעוואוסטער רעדנער הב' הרב שלמה פּאַראַלסקי, וועלכע וועלען רעפערירען מיט רעפעראַטען מיט דער בעטייליגונג פון פיל היגע חשובע רעדנער, צוו. אַנד. פרנס ר' דוד צבי זילבער-שטיין און ר' יואל נפתלי סאַמנער, דיר. פון „חבצלת“. אָנהויב פינקטליך 7 אָווענד. איינגאַנג פריי!

אכטונג! אכטונג!

שטריקער-מייסטער!

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז אַלע שטריקער-מייסטער, וועלכע זענען בע'עוולה'ט געוואָרען פון שטייערן, דאַרפען זיך ווענדען אין זייער אייגענעם אינטערעס צו אונז אין לאָקאַל יעדען אָווענד פון 8—10 שפּעטסטענס ביז'ן 10. מאַי ד. י.

מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

די מענער-גימנאַזיע
אין פּאָוושעכנע שולע

בית-אלפנא

(תורה ודרך ארץ)

פּיעטריקאָווער 111, אַלעי קאָשטשושקי 48

טעלעפאָן 17646.

נעמט אָן איינשרייבונגען פון נייע שילער צום נייעם שול-יאָהר אין אַלע קלאַסען. די קאַנצעלאַריע איז טעטיג יעדען טאָג פון 2—9 פאַר אומבעמיטעלטע עלטערן ערמעסיגטע פרייזען.

די לייטונג

לאָדזער יודישע געזעלשאַפט פאַר יתומים-פערזאָרגונג

טיילט מיט, אַז פון 15. מאַי ביז'ן 15. יוני ד. י. ווערען איינגעשריבען קינדער צום אַרויספאָהרען אין סאַנאַ-טאָריום „ראַזאַלינאַ“.

איינשרייבונגען קומען פאָר אין יתומים-הויז, פּולנאַצנאַ 38.

סאַנאַטאָריום „ראַזאַלינאַ“

מודעה. ברוך-הראַנקע! קריפּעל!

ליידענדע אויף פערשידענע ביין-פערקרי-מונגען פון גוף (הויקערס)!

רעזט אייפּמערקזאַם!

נאָך לאָדז איז געקומען צום ערשטען מאָל דער אמת'ער וועלט-בערימטער ספּעציאַליסט

Ortoped NATAN RAPAPORT

פון וויען מיט לאַנגיעהריגער פּראַקטיק און נעמט אָן פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 7 אָווענד

אין לאָדז, פּילסודסקיעגאָ № 23 (פריהער זאַכאָדניאַ 23)

ברוך-ליידענדע! איהר קענט געזונד ווערען אָהן בלוטיגע אָפּעראַציע! ראַטעוועט אייער געזונד כל-זמן ס'איז נאָך צייט, ווייל דער ברוך ווערט גרויס ווי אַ מענשען-קאָפּ, די קישקעס ווערען פערדרעהט און מ'קען בראַנדיג ווערען. אַ הילף און אַ רפואה! דורך מיין מעטאָדע ערפונדענע ספּעציעלע הייל-באַנדאַזשען, וועלכע האַלטען צו די גרעסטע פערנאַכלעסיגטע ברוכען און בעזייטיגען ראַדיקאַל מיט גאַראַנטיע ביי אָנפאַנגס-ברוכען. מיין ספּעציאַליטעט איז אויך: הייל-אַפּאַראַטען נאָך דעם סיסטעם פון פּראָפעסאָר ד"ר האָפּאַ, ד"ר העסינג און קאַללאָט. געגען אַלערליי פערקריפּלונגען, פערקרימטע פיס ווי אויך שמערצענדע פּלאַט-פיס, פאַר אַמפּוטירטע אינוואַלידען אַמעריקאַנישע קונסט-פיס (סאָלאָן-אַרבייט).

פאַר דאַמען נאָך אָפּעראַציעס קינסטליכע ברוסטען.

ביים אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען, קישקעס און געבירט-מוטער, עמפּפעהל איך ספּעציעלע הייל-באַנדאַזשען לויט דעם סיסטעם פון פּראָפ. ד"ר גלענאַרד.

געדענקט די אַדרעס:

אָרטאָפּעדישע אַנשטאַלט 23 פּילסודסקיעגאָ 23.

בעמערקונג: די אויפנאַהמען פון קראַנקע קומען פאָר פון זונטאָג דעם 6-טען מאַי ד. י. פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג און פון 3—7 אָווענד.

צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען פון רבנים און צדיקים.

פּרעציאַנקעס

אין אַ זעהר רייכען אויסוואַהל, ווי אויך

שיך

די לעצטע מאָדעלען פון עלעגאַנטסטע

עמפּפעהלט:

A. Ogórek

ŁODŹ, ZAWADZKA 11.

קיין ארץ-ישראל

אַברייזענדיג נאָך ארץ-ישראל קען איך מיטנעהמען איין פערזאָן פאַר 1,300 זלאָטעס. ביטע שריפטליך זיך צו ווענדען:

Łódź, skrzynka pocztowa 368.

בריליאַנטען, גאָלד,

זילבער, פּערשיד. ביזשוטעריע, לאָמ-באַרד-קוויטעס קויפט און צאָהלט די העכסטע פרייזען

Magazyn jubilerski **M. H. Lissak, Piotrkowska 5**

Dr. J. NEUMAN

כירורג און גינעקאָלאָג

(פּריוואַט-אַרצט)

נעמט נישט מעהר אָן אין דער לעטשניצע „Vita“. נור אינדערהיים

פון 11.30 ביז 1 בייטאָג און 7 ביז 8.30

זאַכאָדניאַ 57, טעל. 128-95

פאַר גאָלד,

ביזשוטעריע

און לאָמבאַרד-קוויטעס צאָהלט די העכסטע פרייזען

איזידאָר פּיאַלקאַ

פּיעטריקאָווער 7.

Dr. med.

Haltrecht

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און געשלעכטס-קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21

נעמט אָן פון 8—11 מיטאָג און פון 5—9 אָוונט זונטאָג פון 10—1 בייטאָג.

אומבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Dr

Wajnberg

ספּעצ. פון לונגען, האַרץ און סקלעראָז-קראַנקהייטען

וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—4, 6—8 אָוו.

לעבער אויף דער מאַשין

ווערען אָנגענומען אויסצונייען ביי

ג. נאַרדמאַן. שרודמיעסקאַ 8

לאדז, 6 מאי 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז 6 מאי 1934

דעמאסקירט די כוונות

ליטווינאוו'ס ווענדונג וועגן די באלטישע מלוכות

אין איניגע אויסלענדישע בלעטער, דער עיקר פון דער רוסישער עמיגראציע, האט זיך מיט עטליכע טעג צוריק באוויזן א ידיעה, אז אין די הויכע ספערען אין מאסקווע איז מען לעצטנס נישט צופרידן מיט ליטווינאוו'ן. נאך די גרויסע ערפאלגן אין דער אויסערליכער פאליטיק איז אריינגעטראטן א פויזע, עס זענען געקומען קאמפליקאציעס און שולדיג דערין זאל זיין ליטווינאוו. מ'האט אפילו דורכגעפירט פערגלייכן צווישן ליטווינאוו'ן און דעם פריהערדיגן פאלקס-קאמיסאר פאר אויסערליכע ענינים טשיטשערינען און איינגעפונען, אז ליטווינאוו'ן פעהלט טשיטשערינס גלאנץ און שוואונג.

מיט זיין לעצטן דיפלאמאטישן שאך-צוג האט זיך ליטווינאוו „רעהאביליטירט", אויב נישט אין די אויגן פון זיינע עמיגראנטישע קריטיקער, איז יעדנפאלס פאר דער גאנצער אויסלענדישער דיפלאמאטישער וועלט. דער לעצטער דיפלאמאטישער שריט ליטווינאווס מוז אנערקענט ווערן ממש אלס גלאנצענדער. דאס איז די ווענדונג צו דער רעגירונג פון היטלעריסטישן דייטשלאנד מכּוח שליסן א נ'אפמאך, וואס זאל גאראנטירן די גאנצקייט און אפהענגיגקייט פון די באלטישע מלוכות: פון עסטלאנד, לעטלאנד, פינלאנד און דאס ארויסצווינגען פון דער היטלעריסטישער דיפלאמאטיע דעם נעגאטיוון ענטפער אויפ'ן סאוויעטישן פארשלאג.

אין די באלטישע לענדער זעהט די פאליטיק פון דריטן רייך דאס אריינברוך-טויער, דורך וועלכן דאס זיגרייכע דריטע רייך וועט מיט דער צייט קאנען פיהרן דעם „דראנג נאך אסטן" אויף די ברייטע קאלאניזאציאנס-געביטן פון ריזיגן סאוויעטן-פערבאנד. די איצטיגע הערשער פון דייטשלאנד שטעלן זיך נישט אנדערש פאר דעם גאנג פון די פאליטישע און מיליטערישע געשעהענישן, ווי אלס מארש אויף רוסלאנד, וועלכע וועט געפיהרט ווערן לויט די גאסטפריינדליך געעפענטע טירען פון די באלטישע מלוכות.

אין בערלין האלט מען, אז די באלטישע לענדער זענען טראדיציאנעל, לויט זייער קולטור, ווירטשאפט א בעשטאנד-טייל פון דייטשלאנד, פונקט אזוי ווי די אנדערע לענדער, וואו עס וואוינען גרעסערע דייטשע באפעלקערונגס-מאסן, א שפייגער טשעכאסלאוואקיי, עסטרייך.

די איבערצייגונג נעמט זיך דערפון, וואס די באלטישע לענדער האבן זיך אין משך פון עטליכע הונדערט יאהר געפונען אונטער דעם יאך פון די דייטשע פריצים-אריסטאקראטן, די אזוי גערופענע באלטישע באראנען. אט די הערען האבן אפילו אין אלטן צארישן רוסלאנד געהערט צו די סאמע טעמפע, אפגעשטאנענע, איגנאראנטישע אכזריות'דיגע עלעמענטן פון רוסיש-דייטשן אדעל. פון תמיד אן האבן זיי זיך מיט דער גרעסטער פעראכטונג באצויגן צו דער באפעלקערונג פון די באלטישע פראווינצן, צו די עסטלענדער, לאטישן א. א. וו., האלטענדיג זיי פאר מינדערווערטיגע באשעפענישן, וואס זענען געשאפן געווארן בלויז אלס עקספלואטאציע-געגנשטאנד פאר די בארא‌נען. פון דער טראדיציע נעהמט זיך אויך דער היינטיגער בליק פון די דייטשע יונקערס אויף די לענדער ארום דעם באלטישן ים. דער פאהן-טרעגער פון דער אידעע מכּוח דער ראלע פון די באלטישע מלוכות אלס שוועל פארן זיגרייכן מארש פון דריטן רייך קיין רוסלאנד, איז דער באקאנטער נאצי-אידעאלאג און פאליטיקער אלפרעד ראזענבערג. אט דער אוואנטוריסט, ווי עס רופן איהם די סאוויעטישע בלעטער, שטאמט אליין פון באלטישן קאנט און הגם ער איז נישט קיין באראן, באזיצט ער אלע באלטיש-באראנישע פאנטאזיעס.

די באלטישע לענדער זענען באדראהט פון דייטשן אימפעריאליזם. אין אט די לענדער פיהרן די נאציאנאל-סאציאליסטן א ברייט-פארצווייגטע פראפאגאנדיסטישע און ארגאניזאציאנעלע ארבייט. זייערע איינפלוסן אין די לענדער זענען זעהר גרויס. עס איז גענוג צו דערמאנען, אז פון לעטלאנד זענען אונטער דרוק פון דער בערלינער נאצי-צענטראלע ארויסגעשיקט געווארן עטליכע אנגעזעהענע עמיגראנטן פון דייטשלאנד, צווישן זיי אויך יעקב לעשטשינסקי. אין עסטלאנד איז מיט עטליכע חדשים צוריק ענטדעקט געווארן א גרויסע נאציאנאל-סאציאליסטישע פארשווערונג, וועלכע איז בעצייטענס דערשטיקט געווארן. מיט איין ווארט, די באלטישע מלוכות געפינען זיך אונטער דער שטענדיגער דראהונג פון די נאציאנאל-סאציאליסטן.

ליטווינאוו האט אלזא פארגעלעגט דער דייטשער רעגירונג אונטערצושרייבן צוזאמען א נ'אפמאך, וואס זאל גאראנטירן די אומאפהענגיגקייט פון די באלטישע לענדער. דער שריט איז געווען אויסגערעכנט כמעט מיט א מאטעמאטישער זיכערקייט. די סאוויעטישע דיפלאמאטיע האט פון דאזיגן צוג געקאנט בלויז געווינען, נישט ריזיקירענדיג מיט גארנישט. ווייל איינס פון די ביידע: וועט דאס היטלער-לאנד אננעהמען דעם סאוויעטישן פארשלאג — איז דאך גוט, דאן ווערן די סאוויעטן יעדנפאלס פארמאל געזיכערט, אז מצד דייטשלאנד וועט קיין אנפאל, וואס זאל גיין דורך די באלטישע לענדער, נישט געמאכט ווערן. דעמאלט וועט דייטשלאנד זיין געבונדן דורך דעם געשלאסענעם אפמאך. אויב ווידער די היטלעריסטישע רעגירונג וועט אזא אפמאך נישט שליסן און אפזאגן זיך צו פארבינדן מיט אזא דעקלאראציע, דאן וועלן די היטלעריסטישע פאליטיקער ענטפלעקן פאר דער וועלט זייער אמתדיג פנים, דאן וועלן זיי ווייזן וואס פאר א ווערט עס האט זייער אונאויפהעריגע דעקלאמאציע וועגן שלום.

אויפ'ן פארשלאג פון די סאוויעטן האט די היטלעריסטישע רעגירונג געענטפערט מיט א „ניין" זי האט זיך אפגעזאגט צו גאראנטירן די אומאפהענגיגקייט פון די באלטישע לענדער, מאטיווירענדיג דאס דערמיט, אז די מלוכות זענען פון קיינעם נישט באדראהט. עס איז קלאר פאר יעדן, אז דאס איז א פוסטער אויסרייד, ווייל אויב די לענדער זענען ווירקליך פון קיינעם נישט באדראהט, דאן וואס קאן שטערן דייטשלאנד אזא אפמאך צו שליסן.

די סאוויעטישע דיפלאמאטיע האט דאס איהריגע דערגרייכט. זי האט פון פריהער אויס גאנץ גוט געוואוסט, אז דאס דריטע רייך הערט נישט אויף צו חלום'ען וועגן די טעריטאריעס אויפ'ן מזרח און אז אזעלכע אפמאכן וועט זי נישט אונטערשרייבן. דער ענטפער פון בערלין האט דעמאסקירט די ווירקליכע כוונות פון דער היטלעריסטישער פאליטיק. און דאס איז געווען דער ציל פון ליטווינאוו'ס ווענדונג, דער רעזולטאט פון זיין גלענצענדן פאליטיש-דיפלאמאטישן שריט. (ל. גאר)

עסטרייך אויס רעפובליק

די נייע קארפאראטיווע מלוכה

אין עסטרייך גייט עס מיט דער פאשיזאציע צו גאך'שנעל. ערשט ביי א צוויי חדשים, ווי די יסודות פון דער פאשיסטישער מאכט אין דער דאזיגער רעפובליק האבן זיך געשטרייסעלט, — און שוין, ווי קיינמאל גארנישט, איז פארטיק א שפאגעל־נייע קאנסטיטוציע אלס פעסטיגונג פון דער ארדנונג, וואס איז אפגעראטעוועט געווארן.

רעפובליק? פון ערשטן מאי איז עסטרייך שוין נישט קיין רעפובליק, הגם קיין מאנארכיע איז זי נאך אויך נישט. עסטרייך איז א „בונד־מלוכה". אין בעשטאנד פון דער מלוכה גייען אריין די בונד־לענדער און די הויפט־שטאט ווין. די מלוכה ווערט רעגירט דורך פיר „ראטן": מלוכה־ראט, וואס ווערט באשטימט דורכ'ן ראש פון דער מלוכה. לענדער־ראט, וואס באשטייט פון דעלעגאטן פון די בונד־לענדער, קולטור־ראט (מיט פארשטייער פון רעליגיעזע געמיינדעס, שול־וועזן, וויסענשאפט און קונסט, ווירטשאפטס־ראט מיט דעלעגאטן פון ווירטשאפטליכע קארפאראציעס. די אלע פיר ראטן שיקן דעלעגאטן אין „בונדעסטאג" די פיר ראטן האבן בלויז בעראטונגס־רעכט (אין אלע פראגען, דער בונדעסטאג האט נישט קיין רעכט פון געזעצגעבערישער איניציאטיווע, וועלכע געהערט אויסשליסליך דער רעגירונג, און האט נישט רעכט צו ענדערן די געזעץ־פראיעקטן, (בלויז זיי אננעהמען אדער אפצוווארפן אינגאנצן. אקעגענזשע ביים ביודזשעט האט דער בונדעסטאג נישט קיין רעכט אפצוווארפן איהם אינגאנצן בלויז צו מאכן אין איהם ענדערונגען.

לייענענדיג וועגן די פיר ראטן, וועט באטירלעך קיינעם נישט איינפאלן, אז עסטרייך איז געווארן א „ראטן־רעפובליק", אבער אפשר וועט אויך — פארקעהרט — ווייניג וועמען איינפאלן אז די נייע פאליטישע ארדנונג פון עסטרייך איז א מוסטער פון פאשיסטישער קארפאראטיווער מלוכה. די פאשיסטישע קארפאראטיווע מלוכה אפערירט מיט דער אילוזיע, אז די אינטערעסן פון אלע קלאסן, פארטראטן דורך זייערע פראפעסיאנעלע ארגאניזאציעס, זענען סאלידאר. דער דאזיגער בלאף פון גלייכבערעכטיגונג פון ארבייט און קאפיטאל פאדערט גארנישט קיין קאמענטארן, ווען מען געדענקט נאר אז די בויער פון דער נייער ארדנונג שמעקן נאך מיט פרישן ארבייטער־בלוט. אזא ווירטשאפטס־ראט, וואו די איבערוויגנדיגע מעהרהייט וועט באשטיין פון די ארבייטס־געבער און זייערע באטענצער, איז די בולטע פארם פון קלאסן־אונטערדריקונג מיט'ן פרומען גלאצן צום הימעל. יא, פארגעסן צו זאגן, אז די דאזיגע פארם איז נישט סתם קארפאראטיווע מלוכה, נאר קריסטליכע קארפאראטיווע מלוכה, די דאזיגע קאנצעפציע פון קריסטליכקייט שטאמט נאך פון קאנצלער גלח זייפעלס צייטן און ציהט זיך די גאנצע צייט בעת די קריסטליך־סאציאלע האבן מיט די סאציאליסטן געקעמפט פאר די איינפלוסן.

די פעדים, וואס פארבינדן דאס „דריטע עסטרייך" מיט רוים נעמען פון צוויי מינים: גייסטליכע און וועלטליכע, פון גלח זייפעל ביז דעם יונג־קאטאלישן פארבאנד „ניילאנד" איז געשטרעבט געווארן צו ברענגען צום אויסדרוק די פרינציפן פון דער פויפסטליכער ענציקליקע „קוואדראגעזימא אננא". וואס ענטהאלט די פרינציפן פון דער קאטוילישער סאציאל־פאליטיק פון קאנצלער דאלפוס ביז זיין נייעם ווייצע־קאנצלער פירשט שטארעמבערג איז אלץ געטון געווארן מיט מוסאליניס ברכה. נאך דעם ווי דער פיהרער פון דער היימווער שטארעמבערג האט אויסגעפיהרט דעם דוטשעס באפעהל צו מאכן א טאלק מיט דער „רויטער הערשאפט" אין עסטרייך, אויסגעפיהרט מיט די הענט פון זיין געהילף מאיאר פעי איז געווען נאטירליך די ערהויבונג פון דער דאזיגער פיגור אין דער עסטרייכישער רעגירונג. איצט וועט ער האבן די אויפגאבע מיט דער הילף אדער קעגן דעם קליינעם קאנצלער דורכצופיהרן די פרינציפן פון דער קריסטליכער קארפאראטיווער מלוכה אדער בעסער געזאגט, מאנארכיע, [illegible] ער איז א הייסער אנהענגער.

אט דאס איז „דייטשער סאציאליזם"

פרייע ארבייטער האט מען פערוואנדעלט אין קנעכט

וועגן דער גראנדיעזער קאמעדיע, וואס די נאציאנאל-סאציאליסטישע רעגירונג האט שוין צום צווייטן מאל ארראנזשירט, פערוואנדלענדיג דעם ערשטן מאי אין א יום-טוב פון גאנצן דייטשן פאלק, שרייבט געארג בערנהארד אין „פאריזער טאגעבלאט":

אין דייטשלאנד האט מען צום צווייטן מאל געפייערט דעם 1 מאי, דעם „יום-טוב פון ארבייט", ווי א מלוכה-יום-טוב. היטלער האט דעם טיטול און די דאטע גענבעט ביי די מארקסיסטן. דאס איז נאך איין גנבה צווישן די פיל אנדערע מאטעריעלע און מאראלישע גנבות פון די נאציס ביז איצט האט סיי די טעאריע, סיי די פראקטיק פון דער היטלער-מלוכה נאך נישט געבוירן קיין איינציגן אריגינעלן געדאנק.

די קאסטן פון דאזיגן יום-טוב ווערן בלויז אין בערלין בערעכנט אויף מעהר ווי א מיליאן מארק. דארט שטעלט מען זיך נישט אפ פאר אויסגעבן מיליאנען אויף אזעלכע אימפרעזעס, אין דעמזעלבן מאמענט, ווען די פארטרעטער פון אלע דייטשלאנדס אויסלענדישע קרעדיטארן האבן זיך פארזאמעלט אין דער רייכסבאנק און זענען געצוואונגען אויסצוהערן די קלאג-ווערטער פון ד"ר שאכט וועגן דער פאראָרימונג פון דער דייטשער ווירטשאפט. דער אומשטאנד, וואס די דאזיגע קאסטן שאפן א קינסטליכע אויפלעבונג אין האנדעל ענדערט גארנישט אין פאקט פון דער פארשווענדונג. ווייל פאר דעם אויפשוואונג פון דער דייטשער ווירטשאפט האט קיין שום באדייטונג נישט דער פאקט, וואס עס ווערט פארשווענדעט געלד אויף אומנוצליכע זאכן און וואס עטליכע נאצי-פאבריקאנטן כאפן אריין דערוויל א גוט פארדינסטל.

מיט גרויס רעקלאמע האט מען שוין לאנג אין דייטשלאנד און אין אויסלאנד מודיע געווען, אז אויפן טעמפעלהאפער פעלד אין בערלין וועט אדאלף היטלער אליין נעהמען דאס ווארט. ער האט דאס ווארט גענומען. דאס ארימע ווארט קאן זיך דאך נישט וועהרן. דאס ווארט מוז זיך געדולדיג לאזן מיסברויכן פון יעדן איינציגן.

און די רעדע פון אדאלף היטלער איז געווען א מיסברויך פון ווארט. א מיסברויך, ווייל עס איז נישט נויטיג שטענדיג צו זאגן איינס און דאס זעלבע. מעהר, ווי א מיסברויך, ווייל די דאזיגע רעדע איז געווען א חוזק גראד פון די מענשן, וואס לכבוד זיי איז דער גאנצער יום-טוב בלומערשט איינגעארדנט געווארן.

אדאלף היטלער האט מיט זיין פאלשן פאטאס זיך געווענדעט צו די מאסן, וועלכע האבן אונטער צוואנג מארשירט: כבוד פאר די ארבייטער! אבער ווי אזוי גיט מען אפ כבוד דעם ארבייטער? דאכט זיך, אין דער ערשטער ליניע דורך דעם, וואס מען באלוינט גוט זיין ארבייט. דער דייטשער ארבייטער האט נאך קיינמאל נישט פארדינט אזוי ווייניג, ווי פון זינט עס איז צוזאמענגעבראכן געווארן די ווייימארער רעפובליק. היטלער האלט אין איין באהויפטן, אז דאס איז די שולד פון זיינע פארגייער און פון בייזן אויסלאנד.

אבער לאמיר זאגן, אז דאס דריטע רייך קאן נישט די ארבייטער צאהלן קיין הויכע לוינען צוליב וועלכע עס איז בערעכטיגטע און נישט-בערעכטיגטע מאטיוון, דאן בלייבט דאך א צווייטע פארם פון ארויסווייזן כבוד די ארבייטער: דורך אריינגעהמען דעם ארבייטער אין דער ארגאניזאציע פון דער ווירטשאפט. אלס גלייכבערעכטיגטן פארטנער מיט דעם אונטערנעהמער. אבער דערצו האט היטלער זיין מאכט נישט אויסגענוצט. פונקט פארקעהרט: די היטלער-פאליטיק, האט ביי דעם דייטשן ארבייטער צוגענומען אלע רעכט, וואס ער האט נאר פארמאגט. היטלער האט פרייע ארבייטער פערוואנדלט אין פשוטע קנעכט.

און דאס ווערט אנגערופן „דייטשער סאציאליזם".

10 טויזענד פונט שטערלינג

האט געשענקט אן אנאנימער קריסטליכער נדבן פאר די פליטים פון דייטשלאנד

לאנדאן, 5. (יט"א טעלעגראפיש) א קריסטליכער נדבן האט איבערגעגעבן א פארשטעהער פון דער ראטשילד־באנק א טשעק פון 10 טויזענד פונט אויף דער זאמלונג לטובת די יודישע פליטים פון דייטשלאנד, דער נדבן פארלאנגט נישט, אז זיין נאמען זאל פארעפנטליכט ווערן.

שווערע פאמיליע־טראגעדיע

פון א געוו. יודישן אדוואקאט פון דייטשלאנד

פראג, 5. (יט"א טעלעגראפיש) דער בעריהמטער יודישער אדוואקאט פעדער, וועלכער האט מיט א יאהר צוריק געמוזט ענטלויפן פון דייטשלאנד, האט מען היינט געטראפן אין דער גאס אין פראג צוזאמען מיט זיין פרוי אלס משוגעים. מ'האט זיי ביידע געמוזט אפפיהרן אין משוגעים שפיטאל, זיי האבן לעצטענס געליטן נויט, לודוויג פעדער איז געווען אין ברעסלוי ווייצע־פארזיצער פון יודישן צענטראל־פעראיין.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג כא 6 אייר תרצ"ד

מאי

זון-אויפגאנג 4.02
זון-אונטערגאנג 7.40

וואס איז פארגעקומען דאנערשטאג אין דער קאטעדרע און אויף די לאדזער גאסען

שטימען פון דער ווארשאווער פרעסע וועגען די ענדעקישע אוואנטורעס

דער ווארשאווער „קורי'ער טשערוואָני" שילדערט אויף פאלגענדען אופן די סקאנדאליעזע ענדעקישע אוואנטורעס דעם 3. מאי אין לאדז.

לאדז איז געווען אַן אָרט פון אונטערהערטע אוואנטורעס פון דער צוזשעטער כוליגאניע. עטוואס עהנליכעס איז נאך נישט נאטירט געווען אין דער כראניק. פון דאנערשטאג באלד איבערפריה זענען די פאליציי-וואכען כסדר אלארמירט געווארען מיט ידיעות פון פערשידענע זייטען פון דער שטאט וועגען באנדעס ענדעקעס, וועלכע שלאגען יודען, האקען אויס שויבען אין יודישע געשעפטען, רייסען זיך אריין אין די יודישע וואוינונגען און דער מאליר'ען זיי.

די פאליציי האט אינטערווענירט און ווי ס'איז מעגליך געווען האט מען די לאבוזעס ארעסטירט.

שפעטער האבען די באנדעס אנגעהויבען צו מאביליזירען דייערע כוחות נעבען דער קאטעדרע, וואו ס'איז פארגעקומען א פייערליכע גאטעסדינסט צו ליב דעם באציאנאלען יום-טוב, ווער האט זיך גע-קענט ריכטען, אז די כוליגאנער'ע וועט מאכען עקס-צעסען אפילו אין דער קירך?

די גאטעסדינסט האט געפיהרט ביסקופ טא-מאטשאק. אין דער אסיסטענץ פון פיל גייסטליכע, אין דער קאטעדרע איז אנוועזענד געווען דער וואיע-וואדע האקע באוזאק און אנדערע הויכע רעגירונגס און מיליטערישע פערזענליכקייטען.

פלוצלונג איז אויסגעבראכען אַן אַוואַנטורע פון די גרופעס ענדעקעס זענען געפאלען פראוואקאטא-רישע אויסרופען.

דער גייסטליכער האט איבערגעריסען די גאטעס-דינסט און געבעטען צו בערוהיגען די לאבוזעס, סי-האט אבער נישט געהאלפען, די פראוואצירענדע אויסרופען האבען זיך פערשטארקט. ערשט נאכן אנקומען פון פאליציי האבען זיך די לאבוזעס בער-רוהיגט, די וויטערדיגע געשעהענישען זענען פאר-געקומען פאר דער קאטעדרע.

וויפיל צאהלט מען אפ פאר דינסטען און סטרוזשעס אין דער סאציאלער פערזיכערונגס-אנשטאלט?

פון 1-טען מאי אן, זענען חל פאלגענדע סטאווקעס פאר דינסטען און סטרוזשעס אין דער סאציאלער פערזיכערונגס-אנשטאלט:

פאר דינסטען, קעכינס, קוכארעס, ווירטינס, שטובען-מעדלעך, רוימערינס און וואס קומען בלויז רוימען (פשיכאדניע):

1) די וואס פערדינען ביז 20 זל. א חודש — פון די ארבייטערינס 25 גר. פון די ארבייטס-געבער 2,94 זל. צוזאמען — 3.19 זל.

2) וואס פערדינען פון 20.01 זל. ביז 30 זל. א חודש — פון די ארבייטערינס 40 גר. פון די ארבייטס-געבער 4,70 זל. — צוזאמען 5,10 זל.

3) די וואס פערדינען פון 30,01 זל. ביז 40 זל. א חודש — פון די ארבייטער 3,74, פון די ארבייטסגעבער 3,27 זל. צוזאמען 7.01 זל.

4) די וואס פערדינען פון 40.01 זל. ביז 50 זל. פון די ארבייטערינס 4.76 זל. פון די ארבייטסגעבער 4,16 זל. צוזאמען 8,92 זל.

5) פון די וואס פערדינען פון 50,01 זל. ביז 60 זל. א חודש — פון די ארבייטערינס 578 זל. פון די ארבייטסגעבער 505 זל. צוזאמען 10,83 זל.

6) פון די וואס פערדינען מעהר ווי 60 זל. א חודש, וועט די סקלאדקע בערעכענט ווערען לויט פראצענט.

ס'ווערט בעמערקט, אז פאר רוימערינס (פשיכאדניע) דארף אפגעצאהלט ווערען די זעלבע סטאווקע ווי פאר דינסטען. אין דעם פאל צאהלען אויך א טייל די ארבייטערינס און די ארבייטס-געבער.

פאר סטרוזשעס און געהילף-סטרוזשעס:

1) די וואס פערדינען ביז 20 זל. א חודש — פון די סטרוזשעס 25 גר. פון די ארבייטס-געבער 2,99 זל. — צוזאמען 3,24 זל. א חודש.

2) די וואס פערדינען ביז 30 זל. — פון די סטרוזשעס 40 גר. פון ארבייטס-געבער 4.79 זל. — צוזאמען 5,19 זל. א חודש.

3) די וואס פערדינען 40 זל. — פון די סטרוזשעס 3,74 זל. און פון די ארבייטסגעבער 3,40 זל. — צוזאמען 7,14 זל. א חודש.

4) די וואס פערדינען ביז 50 זל. — פון די סטרוזשעס 4,76 זל. פון די ארבייטסגעבער 4,33 זל. צוזאמען 9,09 זל. א חודש.

5) די וואס פערדינען ביז 60 זל. — פון די סטרוזשעס 5,78 זל. פון די ארבייטסגעבער 5,25 זל. — צוזאמען 11,03 זל. א חודש

צוליב א מיידעל
מארד און זעלבסטמארד

(2) אין דארף בעסלאוויצע, קאלישער פאוויאט, האבען די דארטיגע 2 איינוואוינער יוזעף לודוויטשעק און אנטאני סקאווראנעק געפיהרט צווישען זיך א קאמף וועגען א מיידעל, וועהרענדעם איז צווישען די 2 חברהלייט געקומען צו א קריגעריי, בעת וועל-כע לודוויטשעק האט מיט א רעוואלווער שטערבליך פערוואונדעט זיין „קאנקורענט". נאכדעם האט ער געוואלט בעגעהען זעלבסטמארד.

ביידע האט מען איך א שווערען צושטאנד אפגע-פיהרט אין שפיטאל.

פאליציי פיהרט אַן אויספארשונג.

בעקאנטמאכונג.

מיר מאכען בעקאנט אונזער חשובע קונדשאפט, אז נישט-קוקענדיג אויף די ביז-איצטיגע אויטאבוס-טראנספארטען פון לאדז קיין ווארשא און פון ווארשא קיין לאדז האבען מיר ארגאניזירט

א טעגליכע סחורה-קאמוניקאציע מיט אייגענע אויטאמא-בילען קיין ביאליסטאק, פויזען, בענדזין, סאסנאוויץ, סאטא-וויץ און ביעלסק ווי אויך 52 פונקטען אין אויבער-שלעזיען.

די טראנספארטען ווערען אדורכגעפיהרט סיי מיט'ן אפנעהמען ביים אויפגעבער און סיי מיט'ן צושטעלען צום אפנעהמער.

פינקטליכע בעדינונג,/ אינקאסא./ נידריגע פרייזען./ פולע גאראנטוארטליכקייט.

Łódzko-Warszawskie Towarzystwo Transportowe
Łódź, Dowborczyków 9 TEL. 206-90.

פאר א פערדישע אייגענשאפט

(2) דעם 11 דעצעמבער פ. י. האט דער פאליציאנט גייד נעבען פרייהייטס-פלאץ ארעסטירט דעם גנב יאסעל שטיינבאך (פון שרודמיעיסקא 61.

בעת דער פאליציאנט האט איהם געפיהרט אין קאמיסאריאט אריין, האט ער געפרובט ענט-לויפען, און דערביי געגעבען דעם פאליציאנט אזא קאפיע אין שטערען, אז יענער איז אנידער-געפאלען א פערחלשטער.

שטיינבאך האט דערפאר בעקומען נעכטען א פסק פון געריכט — 10 חדשים צו זיצען.

אויטא-קאטאסטראפע

(2) אויף פרייהייטס-פלאץ, ראג פעטריקאווער, איז פאריגע נאכט א טאקסובקע, געפיהרט פון א שיכור'ען שאפער ארויף אויף א טראמוואי-סלופ און איז צושמעטערט געווארען.

דערביי איז שווער פערוואונדעט געווארען זיין פאסאזשירקע, די פראסטיטוטקע מיכאליבא פאלון.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHETA
זגערזשער 26

היינט און פאלג. טעג!
גרויסער פראגראם!
מוזיקאלישער געזאנגס-פילם פון ווינער פראדוקציע מיט'ן אנטייל פון וועלט-בעריהמטען
Alfred Piccavera
א. נ.
„די פאסירונג אם לידא"
(Das Abenteuer am Lido)
ס'נעמען אנטייל דער גענ'אלער קאמיקער
Nora Gregor און Szakael
אויסערן פראגראם:
„זיין עססעלענץ סוביעקט"
אנהייב 4 נ"מ, שבת און זונטאג 12 בייטאג

ביטעס וועגען אפלייגען די רעזער-וויסטען-טשוויטשעניעס

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, האט די ד. א. ק. 4 אין לאדז שוין פעסטגעשטעלט די תנאים פון איבערדרוקען די טשוויטשעניע-טערמינען פון די רעזערוו-אונטער-אפיציר'ען און זעלבער-רעזערוויסטען.

די ביטעס קאנען אנגעגעבען ווערען שפעט-סטענס 4 וואכען פאר'ן טערמין פון אדורכגיין די טשוויטשעניעס.

די ביטעס מוזען זיין געהעריג מאטיווירט, און דערביי וועט גענומען ווערען אין בעטראכט בלויז א טויט-פאל, אדער א שווערע קראנקהייט פון א גאר נאהענטען משפחה-מענש, אן אייגענע קראנק-הייט, א. ד. גל.

די ביטעס דארף מען בעלייגען אין די פ. ק. או'ס, און אין פאל פון אַן אַזאַג קאן מען נאך אריינגעבען א רעקורס אין ד. א. ק.

ס'איז כדאי צו בעמערקען, אז די רעזערוויסטען וועלכע דער טערמין וועט ווערען אריבערגערוקט, וועלען אומבעדינגט מוזען אדורכמאכען די טשווי-טשעניעס אין משך פונ'ם קומענדיגען יאהר 1935.

DR. MED. H. LUBICZ

פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 41-32.
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאג און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל

פאבאר פון יאהרגאנג 1913

מארגען, מאנטאג, דעם 7-טען מאי ה. י., 8 אין דערפריה דארפען זיך שטעלען צו דער מיליטער-איבערזיכט פאר דער פאבאר-קאמיסיע, נומ. 1 (פיעטריקאווער 89) די פאבאר = פליכטיגע פון יאהרגאנג 1913, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3 קאמיסאריאט מיט די אותיות:

B E

פאר דער פאבאר = קאמיסיע, נומער 2 (פיעטריקאווער 89) קווער-אפיצינע, צווייטער שטאק, די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1913, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פונ'ם 1-טען קאמיסאריאט מיט די אנפאנג-אותיות:

M N O R

פאר דער פאבאר = קאמיסיע נומער 3 (פיעטריקאווער 165) די פאבאראווצעס פון יאהר-גאנג 1912, קאטעגאריע B, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

S Sz Sch Ś T U W Y Z Ź Ż

און פון 9-טען קאמיסאריאט:

אלע אותיות.

די פאבאראווצעס דארפען האבען ביי זיך א פערזענליכען דאקומענט, אדער אַן אויטענטיש=קייט-שיין מיט א פאטאגראפיע, א רעגיסטראציע-שיין, אַן אדראטשעניע=קארטע, א שול-שיין און א פאך-בעשטעטיגונג.

ביליגער געווארען ס'עסען

(2) ס'איז פארגעקומען א זיצונג פון דער קאמיסיע צו פארשען די פרייזען-ענדערונגען.

ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די פרייזען פון שפייז-פראדוקטען זענען אין חודש אפריל ביליגער געווארען מיט 1,59 פראצענט.

וועגען איינמאהנען די זעלבסט-פערוואלטונגס-חובות

(א) די פינאנץ-מאכט האט איצט בעקומען א צירקולאר, לויט וועלכען די עקזעקוציעס פונ'ם זעלבסטפערוואלטונגס-חובות דארפען טראקטירט ווע-רען פונקט אזוי ווי פינאנץ-חובות און איינגעמאהנט ווערען מיט דערזעלבער הארבקייט אין די טערמינען, וואס ווערען אנגעוויזען אין די עקזעקוציעס-פער-ארדנונגען.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט בייגאכט דיזשורירען: ק. ליינוועבער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינאר-סקא 1), וו. דאנילעצקי (פיעטריקאווער 127), א. פערעלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער וואלטשאנ-סקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

פראוויזיע פון ראדיא-אפצאהלען

(2) דער בריק-טרעגער=פערבאנד האט זיך נעכטען געווענדעט מיט א ביטע צו דער דירעקציע פונ'ם: „פוילישען ראדיא", אז מ'זאל זיי צאהלען אנדערטהאלבען פראצענט פאר'ן איינקאסירען די ראדיא=חובות.

רעפרעזענטאנץ-טעאטער — „ראזמאיטאשטשי" ציגעל-גאס 27 טעל. 112-25

דער יודישער שעוואליער. דער פלאס-פייערדיגער, צאפלדיגער, זינגענדיגער, טאנצענדיגער בוף-קאמיקער
פסח'קע בורשטיין
צוזאמען מיט דעם בעוואוסטען כאראקטער-קאמיקער יעקב פישער
היינט, זונטאג, 9.30 פינקטליך
דער גרעסטער אמעריקאנער שלאגער אין 3 אקטען מיט 20 שלאגער-נומערן
א חתונה אין שטעטל
צוזאמען מיט די בעסטע ווארשאווער סטאר-ארטיסטען. רעזשי: פסח'קע בורשטיין.
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פון 11 פריה ביז 2 און פון 5 נאכמיטאג.

צו דער היינטיגער גענעראל-פערזאמלונג
פון „בית מחסה לזקנים“

שוין נישט איינמאל, האבען מיר אנגעוויזען, אז די גענעראל-פערזאמלונגען בכלל, ווערען מצד דעם פובליקום פערנאכלעסיגט און גרינג געשעצט.

ס'טרעפט אפט, אז צו א פערזאמלונג קומען נאר די פערוואלטונגס-מיטגלידער. מ'לייענט פאר בחפזון די בעריכטען און מיט'ן הכשר פון די רעוויזיאנס-קאמיסיע ווערט אלץ בעשטעטיגט, מ'האט יוצא געווען און ס'בלייבט אלץ ביים אלטען.

כ'מוז מודה זיין, אז צום „בית מחסה לזקנים“ ווייזען די מיטגלידער ארויס מעהר אויפמערקזאמ-קייט, ס'קומט תמיד א גרעסערער עולם מיטגלידער וואס אינטערעסירען זיך, נישט נאר מיט דער הוצאה והכנסה, נאר מיטן מצב און טעטיגקייט פון דער וויכטיגער אינסטיטוציע.

דעריבער דערמאהנען מיר זיי, אז זונטאג דעם 6-טען מאי 4 נאכמ. קומט פאר צום צווייטען טערמין די גענעראל-פערזאמלונג אין אייגענעם לאקאל פאמארסקא 54 וואס איז גילטיג ביי יעדער צאהל מיטגלידער.

מיר רופען אלע אונזערע מיטגלידער און סימפאטיקער צאהלרייך צו קומען צו דער פער-זאמלונג, ווארום ביי דער איצטיגער קריטישער צייט איז געוויס בעסער וואס מעהר פארזאמעלטע, מחמת תושיה ברוב יועץ.

מיר שטעהען איצט פאר א שווערע פראגען מילא די 220 נפשות וואס זענען שוין אין זקנים-הויז, ווי גרויס אונזער קוואהל זאל נישט זיין, זיי אויסצוהאלטען, קען מען זיי צעהלען צו די גליק-ליכע, וואס זאל מען אבער טון מיט די 500 נפשות וואס בעטען זיך רחמים, אז מ'זאל זיי אויך געבען א מקום מנוחה? פיל פון זיי ווארטען שוין 5–6 יאהר, פיל פון זיי זענען בעפאלענע סוחרים, וואס האבען ערשט נישט לאנג אליין נדבות געגעבען.

נישט ווייניג זענען דא אזעלכע, וואס זיי-ערע אבות אבותיהם זענען געבוירענע לאדזער און זיי זענען איצט פערטריבען געווארען פון היטלערלאנד, אהן מיטלען זיך מפרנס צו זיין, צי איז נישט אונזער חוב זיי אויפצונעהמען בתשואות חן?

דאס דארף זיין די אויפגאבע פון דער היינטיגער גענעראל-פערזאמלונג, צו שאפען אנ'-ארבייטס-פעהיגע פערוואלטונג און פינאנץ-קאמיסיע. די ניי-געוועהלטע פערוואלטונג מוז וויסען, אז זי נעמט אויף זיך אנ'אחריות'פולע ארבייט לטובת הכלל. כבוד האט מען דאן, ווען מען ערפילט די פליכטען.

די אלטע פערוואלטונגס-מיטגלידער וואס זענען צוליב זייער עלטער נישט ביכולת צו אר-בייטען. מוזען זיך אליין ענטזאגען און מאכען פלאץ פאר יונגערע קרעפטען.

לאמיר האפען, אז די מיטגלידער וועלען מאסענווייז קומען צו דער היינטיגער פערזאמלונג און דערמיט זיכערען די ווייטערדיגע עקזיסטענץ פון „בית מחסה לזקנים“.

ב. א. גליססמאן.

די אקציע פון שרייבען די ספר-תורה א. נ. פון חפץ-חיים,
ווערט דורכגעפיהרט אין לאדז

ווי בעוואוסט, ווערט אין גאנץ פוילען, געשריבען איין ספר-תורה א. נ. פון „חפץ חיים“, וועמענס צוועק עס איז א דאפעלטער: ערשטענס שטעלט דאס יודענטום זיין אריגינעלען דענקמאל צום אנדענקען פון איהר גרויסען רבין און מנהיג הדור, דעם גאון און צדיק, דעם בעל החפץ חיים. צווייטענס, וועט די הכנסה פון די א. נ. „אותיות“ פערקויף פארשטעלען מיט זיך א רעטונגס-אקציע, לטובת אלע א. נ. קרעסען-ישיבות, די ביז 50 ישיבות, וועלכע זענען אנגעשלאסען אן דעם „ועד הישיבות“ אין ווילנא. (וועלכעס איז אויך איינע פון די ווערק פון חפץ חיים.)

אין צוזאמענהאנג מיט דעם, איז אין לאדז געקומען א דעלעגאציע פון ווילנא, וועלכע פיהרט אן מיט דער פארבערייטונג און דער דורכפיהרונג פון דער אקציע. היינט, זונטאג, 7 אוועגד, קומט פאר אין בעראטונגס-זאל פון דער יודישער קהלה, אויף וועלכער ס'וועלען בעהאנדעלט ווערען די אלע פראגען, וועלכע זענען פערבינדען מיט דער דורכפיהרונג פון דער אקציע.

איבערגעפאהרען דורך דער באהן

(2) נעכטען 12 בייטאג האט מען לעם דער סטאציע לאדזער פאבריק-באהן געפינען אנ'איבערגע-פאהרענעם אויף טויט דעם 55-יאהריגען מיקאלאי שלעטינסקי פון נאווראט 54.

זעלבסטמארדען

5 (2) אויף לימאנאווסקיעגא 74 האט זיך אר״ב געשטאכען א מעסער אין ברוסט א געוויסער וויג-צענטי טשארעק (ריסאווישא 11).

אין פארק פון 3. מאי האט מען געפונען א פערסמ'טען פעס אנ'אומבעקאנטען מאנספערזאן, ביי וועלכען מ'האט קיין שום דאקומענטען נישט געפונען

ביידע זעלבסטמערדער האט מען אין א געפעהר-ליכען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאלען.

אין פארק „העלענאוו“

היינט קומט פאר די עפענונג פון פיעכטיגען פארק „העלענאוו“. צו דער ערעפענונג ווערט געגעבען פארמיטאג 11 א זייגער דער ערשטער פריהמארגען קאנצערט.

שבת, זונטאג און יום-טוב פון 5 נאכמ' וועלען פארקומען קאנצערטען פון סימפאנ. א-קעסטער אונ-טער דער ליטונג פון ד״ר. ה' סעווערין כיעטרושקא שבת פון 6 אוונד Five-oclock.

אכטונג

דער יודישער יונגערמאן, וועלכער האט דעם 11 אפריל פערטיילט רעקלאמע פלוג-בלעטער פון א היגער קאלעקטור און האט גטהאט אנ'אינצידענט אויף פלאץ קאשטשעלני ווערט געבעטען זיך צו ווענדען אין דער רעדאקציע.

היינט לעצטע 2 מאל אורקע נאכאלניק'ס דין טוירע
אין יודישען טעאטער „פילהארמאניע“

היינט זונטאג 12 פארמיטאג פון 50 גר. ביז 1,50 לעצטע פריהמארגען-פארשטעלונג. און 9 אוונד צום לעצטען מאל, די סענסאציאנעלע פיעסע פון לעבען פון דער אונטערוועלט אורקע נאכאלניק'ס דין טוירע.

ראדיא-פראגראם
זונטאג, דעם 6-טען מאי 1934

9,00 צייט-סיגנאל, 9,05 גימנאסטיק, 9,25 גראמאפאן, ידיעות, 9,40 גראמאפאן, 9,55 הויז-ווירטשאפט, 10,00 מוזיק, 10,30 גאטעסדינסט, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,10 ידיעות 12,15 מוזיק.-פריהמארגען, 2,00 רעפעראט. 2,15 גראמא-פאן. 2,30 מוזק.-אוידיציע, 3,00 גראמאפאן, 3 20 מוזיק. 4.00 אוידיציע פאר קינדער, 4,30 גראמא-פאן, 4,45 ליטעראַרישע פערטעלשעה, 5,00 רעפע-ראט, 5,15 פוילישע מוזיק, 6,00 אוידיציע, 6,40 דועט, 7,05 ספארט-קאמוניקאט, 7,10 פערשידענעס, 7,30 ראדיא-וואך פאר יוגענד, 7,52 קאנצערט, 8,50 ידיעות, 9,00 פעליעטאן, 9,15 „אויף די פרעהליכע לעמבערגער כוואליעס“, 10,15 ספארט-ידיעות פון די פוילישע ראדיא-סטאציעס, 10,25 מוזיק, 11,00 ידיעות, קאמוניקאטען, 11,05 טאנצמוזיק.

פון אויסלאנד

11.20 וויען – סימפאנ. קאנצערט, 5,45 דאווענטרי – קאנצערט מיט'ן אנטייל פון בראניס-לאוו גימפעל, 7,55 בעראמענסטער – אפערע, 8.10 וויען – אפערעטקע, 8,55 מיילאנד – סימפ. קאנצערט, 9,05 לאנדאן – קאנצערט.

שפענדע

אנשטאט דעשעשען פאר'ן ה' טאפלאוויטש צו דער חתונה פון זיין טאכטער, שפענדעט דער פער-סאנאל פון דער פאבריק קלייבמאן 5 זל. לטובת די פליטים פון דייטשלאנד.

דאס געלד איז אפצונעמען אין אדמיניסטראציע פון דער צייטונג.

W żreorganizowanym wydziale **„Safes“**

BANKU HANDLOWEGO w ŁODZI

SP. AKC. (KOŚCIUSZKI Nr. 15)

została otwarta dla wygody Sz. Klienteli

Przechowalnia,

przyjmująca za niewielką opłatę na przechowanie różne przedmioty w opieczętowanych kufrach, walizach i t. p., co jest szczególnie dogodne dla osób, udających się **w podróż, na letniska i t. d.**

יודיש טעאטער „פילהארמאניע“ נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

קינסטלערישע ליטונג: מארים לאמפע.

בויך הילבט אוץ מארגען! לעצטע 2 טעג!

פון דער בעריהמטער פיעסע

אורקע נאכאלניק'ס דין טוירע

(אין 3 אקטען 6 בילדער)

אין די הויפטראלען די בעקאנטע ארטיסטען

ר. שושנה – און – מארים לאמפע

מיט זייער ערשטקל. אנסאמבל. — היינט, 12 בייטאג פריהמארגען-פארשטעלונג פאר דער ארבייטענדער אינטעליגענץ. פרייזען פון די פלעצער: פון 50 גר. ביז 1.50

היינט, 9.15 אוונט און מארגען מאנטאג לעצטע פארשטעלונג

אנהייב 9.15 אוונט. בילעטען פערקויפט די קאסע פון פילהארמאניע.

פאר אפגעפרישטע אלטע קאפעלושען און זאקען

(2) נעכטען איז פארטקיעצט געווארען דער פראצעס געגען יואל און יאסעל ווייבשטיין, און מענדעל מאַרטשיק, הערש קאזאק, משה ווייזנער, שמואל פלאצקי און וואלף ווייבטרויב, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין דעם, אז בשעתו האבען זיי געהאנ-דעלט מיט אלטע קאפעלושען און זאקען פון אמעריקא וואס זענען אהן צאל אריינגעבראכט געווארען אין לאנד.

דער אורטייל וועט ארויסגעטראגען ווערען דעם 15. מאי.

געהיימנישפולער אנפאל

(2) אויף פאלודניאווא, נעבען נומער 39, האט עפיס אנ'אונבעקאנטער פערזאן נעכטען בע-פאלען דעם 19-יעהריגען שילער זיגפריד קריקוס און איהם שטארק צושלאגען דעם קאפ מיט עפיס א טעמפער זאך.

פאגאטאווע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט א היים – אויף פאלו-דניאווא 40.

איינשרייבונגען אין די שטא-טישע מיטעל-שולען

(א) פון 15. מ. ח. ביז'ן 15. יוני וועלען אין אלע שטעטישע מיטעל-שולען אנגענומען ווערען איינ-שרייבונגען.

די איינשרייבונגען ווערען קודם כל אנגענומען אין די ערשטע קלאסען.

שטארק פערוואונדעט זיבען פערזאן בעת א שרפה

(2) אין דארף בענדקאוו, שיעראדזער פאוויאט איז אין הויז פון פראנטשישעק דאביעלעווסקי אויס-געבראכען א שרפה.

אזוי, ווי אלע זענען געשלאפען האבען זיי דאס פייער דערזעהען שפעט.

בעת דער שרפה זענען 7 פערזאן שטארק פער-וואונדעט געווארען, פאליציי פיהרט אנ'אויספאר-שונג, ווייל ס'איז פערהאן א חשד, אז די שרפה איז ענטשטאנען פון א אונטערצינדונג.

דער שאדען פון דער שרפה קרוב 20000 זל.

בעזוך אין די רעליגיעזע ערציהונגס-אנשטאלטען

אין צוזאמענהאנג פון בעזוך אין די היגע רעליגיעזע ערציהונגס-אנשטאלטען וויילען היינט אין לאדז הרב הגאון ר' דוד בליאכער דער גרינדער און פיהרער פון די „בית יוסף“ ישיבות אויך הרב קאוונער דער געג. סעקרעטאר פון „יבנה“ אין לעטלאנד און הב' הרב ש. פאדאלסקי מיטגליד פון צ.ק. פון תפב״ח יין פוילען.

פון „אוזדראוויסקא“
איינשרייבונגען פון קראנקע פרויען צום 3'טען סעזאן

פון דער קאנצעלאריע טיילט מען מיט, אז די איינשרייבונגען פון קראנקע פרויען צום 3'טען סע-זאן אין „אוזדראוויסקא“ קומט פאר דינסטאג, ד. 8-טען מאי פון 3 נאכמיטאג.

די קאנדידאטקעס דארפען מיטברענגען פעסער און בעזונדערע פאטאגראפיעס

ראבוזעס אויף פיעטרקאווער גאס

נעכטען 12 א זייגער ביינאכט האבען עטליכע היטלעריסטען אין די מונדירען פערשע-פעט די יודישע דורכגעהער אויף פיעטרקאווער גאס נעבען דער זאוואדזקא, זיי האבען צושלאגען א געוויסען פישעל אייזענבערג. די פאליציי האט ארעסטירט עטליכע פון די ראבוזעס.

כוליגאנישער אנפאל אין לאנגובעק

נעכטען זענען אין וואלד פון לאנגובעק געקומען עטליכע יודישע יונגעלייט שפאצירען אויף זיי איז אנגעפאלען א גרופע כוליגאנעס' וועלכע האבען די יודישע יונגעלייט אזוי אכזריותדיג צושלאגען, אז צוויי פון זיי ראטשילד און זילבער-בערג האט מען געמוזט אפפיהרען אין שפיטאל.

ברוטאלער אנפאל

(–) אויף זשגאווסקא גאס זענען 2 שקצים בעפאלען די יודישע יונגעלייט פנחס מינץ פון לאקאטארסקא 4 און קרעל זשגאווסקא 51 און זיי שטארק צושלאגען. 2 פון די שלעגער זענען פערהאלטען געווארען.

ראטעוועט אייער געזונד!
קראנקע אויף רופטורען (ברוך-קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פומיין מעטאדע העלפן ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספע-ציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויי-קערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטן אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטא-פעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאסעם – גומי-זאקן לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס.

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)

(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף

בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איזאונבעדינגט נויטיג. צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף.

(אין זגערזש אויף טלאמאצקא 2 № און 4 № אייגענע הייזער)

אין וואַרשאַ האָבען די ענדעקעס אויך נישט גערוהט

וואַרשאַ, 5. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) אַ גאַנצן פרייטאָגדיגן טאָג האָבען די ענדעקעס פערשפּרייט זייער אָרגאַן „שטאַפעטאַ“ די קאָלפּאָרטערן האָבען געהער'ט צו די נאַציאָנאַל־ראַדיקאַלע און זענען געווען אָנגעטאָן אין גרויע העמדער, שוואַרצע בערעטן און ברייטע קליינע פּאַסן.

דעם 3. מאַי האָבען מאַרשירט אַן ערך 1000 אַזעלכע מונדירטע ענדעקעס איבער די וואַרשאַווער גאַסען, אויף קראָלעווסקאַ גאַס האָבען זיי געמאַכט פערשידענע אַנטי־יודישע אויסשרייען, גלייכצייטיג האָבען אָנגעהויבן צו פאַלן שטיינער אין די שויבען פון יודישע געשעפטן, די פּאָליציי האָט דעם צו־יושעטען עולם בערוהיגט.

וואָס איז פאָרגעקומען אויף די ווילנער גאַסען אין טאָג פון 1. מאַי

ווען די געשעהענישן אין ווילנא דעם 1. מאַי שרייבט דער „קורייער ווילענסקי“: „פון ווילנער גאַס איז דער צוג דער־גאַנגען אָן אינצידענטן. ערשט ביים עק ווילנער און מיצקעוויטש־גאַס, באַהענט צום אָפיציר־קאַזינאָ האָט זיך בעוויזן אַ גרעסערע גרופּע יוגענט, וועלכע איז בעשטאַנען מייסטנס פון סטודענטן פון „אַבוז ווילקיי פּאָלסקי“ און פון די מיטגלידער פון די „נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטן“ און אָנגענומען לגבי די דעמאָנסטראַנטן אַן אַגרעסיווע שטעלונג. אין מאָמענט, ווען דער צוג איז פאַרביי ווילנער גאַס, האָט עמעץ אַ סוביעקט, וואָס איז געשטאַנען אויפ'ן טראָטואַר, דערלאַנגט איינעם פון די דעמאָנסטראַנטן מיט אַ מעסער אין קאָפּ. אַזוי אַז דער געטראָפענער האָט זיך בעגאָסן מיט בלוט“.

דער דאָזיגער פאַל איז געווען אַ סיגנאַל צו די ווייטערדיגע געשעהענישן, וועלכע האָבען זיך אָנגעהויבן צו ענטוויקלען אין אַ גיכן טעמפּאָ.

„די אַטאַקע האָט די גרופּע געווענדעט אין דער ריכטונג צו דער „יודישער סאָציאַליסטישער יוגענד“ פון „בונד“, צוגעבענדיג דערביי איהר אַרויסטריט אַן עכט־אַנטיסעמיטישן כאַראַקטער“.

„ס'זענען געפאַלן אויסגעשרייען: „נידער מיט יודען, שלאָגט יודען און ראַטעווע פּוילען“. די צוזאַמענשטויסן, וועלכע זענען אויסגעבראָכן ביים עק זאַוואַלנער גאַס זענען דורך דער פּאָליציי אויפ'ן אָרט ליקווידירט געוואָרן, דערביי האָט מען פאַרהאַלטן אַ סוביעקט, וועלכער האָט דער פּאָליציי געשטעלט אַ ווידערשטאַנד. עס האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז דער פאַרהאַלטענער איז אַ מיטגליד פון דער „נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישער פּאַרטיי“ מחמת ער האָט אין זיין מאַנישאַרקע געהאַט אַן אָפּצייכנונג פון דער דאָזיגער פּאַרטיי — אַ בליץ“.

„אויף זאַוואַלנע גאַס, גייענדיג נאָך דעם צוג, האָט די ענדעקישע יוגענט אימפּראָוויזירט אַ נייעם געשלעג: און אין דער ריכטונג פון די דעמאָנסטראַנטן האָבען זיך אַ שאָט געטאָן שטיינער און ציגעל. בעת דעם צוזאַמענשטויס זענען פון צווישן די דעמאָנסטראַנטן פאַרוואונדעט געוואָרן די 19־יאָהריגע רחל מושביצקאַ און משה שער“.

נאָך דעם דאָזיגן אינצידענט איז דער צוג אוועק לויט דעם פאַראויסבעשטימטן מאַרשרוט. אין דער צווישענצייט איז די פּאַרטאַווע גאַס געוואָרן אַן אָרט פון סקאַנדאַליעזע לאַבוזאַוואַטע אַרויסטרעטונגען“.

„אַ געוויסע צאָהלרייכע גרופּע פון ענדעקישער יוגענט, צו וועלכע ס'האָבען זיך אין אַן אויגענבליק פאַראייניגט פעריש עקע פעדעכטיגע פערשוינען פון די פאַרשטעט און זאַוואַלקעס, איז אַריינגעפאַלן אין פּאַרטאַווע גאַס מיט דעם לאָזונג פון ברעכן שויבען. אין דער ערשטער רייה זענען אויסגעהאַקט געוואָרן די שויבען אין דעם אַפּטייק־מאַגאַזין פון סטאַקליסקי, און ווייטער אין אַ גאַנצע רייה אַנדערע קראָמען, אַרויסרופענדיג אַ פערשטענדליכע פּאַניק. די דערשראָקענע קרעמער האָבען אָנגעהויבן צו פאַרקלאַפּן די טירען“.

„ביי עק בופּאַלאַווער גאַס איז אַ גרופּע פון דער אוניווערסיטעטישער יוגענט בעפאַלן דעם בעקאַנטן ווילנער וואַלד־סוחר בראַנצאַווסקי, וועלכן מען האָט דערלאַנגט מיט שטעקענס און פויסטן. צום גליק איז דעם בעפאַלענעם געקומען צו הילף אַ פּאָסטערונקאָווי, וועלכער האָט איהם אָפּגעראַטעוועט און אוועקגעפיהרט אין שפּיטאַל.“

„די זעלבע גרופּע האָט זיך אַריינגעריסן אויף קליין־פּאָהוליאַנקע, וואו עס זענען אויסגעהאַקט געוואָרן די שויבען אין דער קראָם פון טורגעלי און אויך אין דער וואוינונג פון ד״ר פּאָפּ“.

„אויף דעם זעלבן אָרט איז אויך צעקלאַפּט געוואָרן מיט אַ ציגעל דער פאַרביייגעהענדער סוחר זאַגאַרין“.

„דערווייל איז אָנגעקומען די אַלאַרמירטע פּאָליציי, וועלכע האָט די גרופּען אָנפאַלער פונאַנדערגעטריבן, נישט דערלאָזענדיג צו ווייטערדיגע עקסצעסן“.

„אינדערזעלבער צייט האָט אַ צווייטע גרופּע פון דער „באַראַדאַוויע“ יוגענט, נישט אָן דעם אַנטייל פון אַ באַנדע לאַבוזעס, וועלכע וואַרטען אויף יעדער געלעגענהייט, אויסגעהאַקט די שויבען אין דעם יודישן געשעפט „דובלאַס“ אויף גדאַנסקע 6 און ווייטער האָט מען אָנגעהויבן ברעכן שויבען אויף ווילנער גאַס“.

אויף ווילנער גאַס האָט מען אויסגעהאַקט 7 שויבען, דערין אַ גרויסע שפּיגעל־שויב אין דעם שוך־געשעפט פון קראַניק און קאַבאַטשניק און אין דער טאַבאַק־הורטאַווניע אויף ווילנער נומ' 26, אין געשעפט פון פרייטאַג א. א. וו. צוו. אַנדער'ש איז אויף ווילנער גאַס צעקלאַפּט געוואָרן דער ד״ר שאַלער“.

„אַ חוץ דעם זענען אויסגעהאַקט געוואָרן דריי שפּיגעל־שויבען אין געשעפט פון פרוזשאַנען אויף מיצקעוויטש־גאַס און איינציגע שויבען אויף זאַוואַלנע גאַס. די עקסצעסן האָבען נישט לאַנג געדויערט“.

„אינגיכן זענען אויפ'ן אָרט פון די געשעהענישן אָנגעקומען אָפּטיילונגען פון פוסגייער און ריי־טער־פּאָליציי, וועלכע האָבען פונאַנדערגעטריבן די אוואַנטיוריסטן“.

„8 פּערזאָן, וואָס האָבען זיך בעטייליגט אין די אַרויסטרעטונגען, זענען פאַרהאַלטן געוואָרן און זיי ווערן געשטעלט צו דער דיספּאָזיציע פון דער פּראָקוראַטור. די פאַרהאַלטענע זענען: וואַצלאַוו סאָבאָלעווסקי, יעזשי לאַסקאָווסקי, ראַסטיסלאַוו ביקטיוון, דריי סטודענטן פון ווילנער אוניווערזיטעט, אַנטאָן דאַזאָרקאָ, אַלעקסאַנדער ט־וסקאַווסקי, קאַראָל שיניעוויטש, וויקטאָר ביטשקאָווסקי און סט. רוטקעוויטש“.

„צווישן די פאַרהאַלטענע זענען אויך פאַראַן מיטגלידער פון מאַטדאָרף'ס גרופּע, פון דער „באַראַטאַווער“ יוגענט, ווי אויך פון דער „נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישער פּאַרטיי“, ווי עס איז צו זעהן, האָבען זיי אַלע געשלאָסן אַ געמיינזאַמען פראָנט“.

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי — — — —	82.50
3 פּראָצענטיגע בוראָוולאַנע —	44.25
4 „ דאָלאַרובקאַ —	53.00
7 „ סטאַביליזאַציע (אמ.)	64.25
8 „ וואַרשאַווער פאַנד־בריף	55.00
8 „ לאָדזער „ „	49.00
ענגלישער פונט — — —	7.00
דאָלאַר — אָפיצ. 5.27,50 נישט אָפיצ. —	5.23
גאָלד־דאָלאַר — — — —	8.96
גאָלד־רובל — — — —	4.65
רייכשער מאַרק — — —	2.05

לאָסען קויפט יעדער אין דער בערימטער קאָלעקטור
ס. יאַטקאַ
פּיעטריקאָווער 22
פּיעטריקאָווער 66
דאָרט פאַלן שטענדיג גרויסע געווינסען!

ציהונג פון דער מלוכה־לאָטעריע

4־טע קלאַס — 1־טער טאָג

15 tys. — 10031
10 tys. — 77845
5 tys. — 1923 55938 80715 88255 97930 107311 148418
2 tys. — 3477 6568 11640 20847 42641 49389 59997 79228 86645 90454 121639 129575 137814 143447 149025 151415 155755 158055 161276 168010
Po zł. tysiąc — 3256 15830 18238 15135 21777 26179 27405 28048 31022 37122 41404 51111 50902 62063 63755 68375 70709 86156 89730 96350 98386 104116 101884 107059 107840 115775 118660 124555 125534 159552 157959 157565 160849 165350 167198 115779.

Po 200 zł. na N-ry:

60 105 307 44 53 6682 795 840 71017 29 64
103496 98 651 98 868 2850 129 93 292 993 3089
397 543 621 55 62 707 44 66 97 869 4159 226
369 431 63 680 776 5162 273 93 316 422 45 657
926 6259 68 388 594 609 754 804 909 7517 735
59 8134 431 77 535 671 755 886 92 9254 492 769
88 91 871 91 959 10225 424 48 97 701 122 817
930 11090 166 213 46 335 404 64 98 518 58 679
993 12000 45 109 54 80 232 567 642 801 904 54
13095 535 660 83 763 808 14349 57 400 63 561
841 15076 109 15249 51 328 66 417 68 794 876
16079 92 107 52 329 411 707 43 875 17385 424
551 72 645 92 703 918 18073 157 224 99 309 552
65 633 37 733 819 19191 299 352 690 715 50 860
992 20000 47 300 79 517 82 805 65 21101 58 303
62 98 438 552 88 22130 35 17 29 518 56 621 91
749 877 23003 154 479 616 93 872 935 72 24252
361 76 90 416 626 750 53 842 965 82 25018 119
245 57 72 576 617 60 72 86 900 72 26128 71 238
57 444509 97 705 27094 298 525 620 715 821 914
81 28059 85 91 132 203 32 53 303 26 426 52 68
98 502 669 722 70 991 29077 201 318 54 526 85
626 831 40 45 927 30123 201 522 38 616 28 893
31036 274 372 851 956 32092 411 574 33075 145
55 81 218 96 335 405 552 735 825 34117 33 331
648 733 54 872 35085 438 565 653 66 861 36104
274 543 666 719 41 54 811 900 78 31712 3648 67
242 76 412 49 76 571 86 633 931 83.

38244 317 41 533 665 892 39061 121 694 700
694 40237 332 87 578 629 875 41004 125 78 207
642 746 52 42005 151 246 57 306 43 56 68 74
402 17 869 74 990 43002 6 31 108 16 53 420 549
601 98 757 96 986 44171 235 66 611 37 53 70
717 30 56 76 45081 149 345 96 435 533 619 75
833 89 923 51 46008 30 60 70 309 45 69 407 20
32 52 504 74 628 710 815 959 47030 55 180 215
325 65 532 680 717 93 817 48012 111 65 248 480
62 621 742 46 967 74 49022 184 379 432 500 97
732 825 74 909 50139 82 94 427 5446 669 749
868 51123 209 51 57 376 413 721 52 59 951 61
52055 130 340 640 733 898 937 53050 174 376 83
418 637 41 67 822 42 933 52 54271 93 317 34 412
532 65 88 646 752 856 55109 77 219 32315 26
464 71 78 92 510 58 620 23 763 858 61 965 95
56047 207 339 430 41 832 42 979 57070 276 431
90 643 58244 381 95 421 22 42 517 676 845
59062 59 108 20 79 219 67 457 99 612 73 818 35
60196 242 73 84 354 525 707 61052 62 110 357
68 732 61 672 719 23810 902 40 62008 76 156 73
95 454 68 515 601 4 773 85 63051 133 455 70 756
68 826 58 64100 31 52 226 554 64 97 680 65063
318 430 647 62 811 56 66042 153 56 228 38 64
77 386 414 514 78 781 818 48 56 63 975 77 67088
150 219 93 525 683 715 807 68236 69 84 388 430
681 704 35 69050 217 89 328 597 604 24 774 903
4 70003 69 267 91 565 6989 995 71230 35 439 50
506 650 72033 132 52 282 83 327 29 78 510 28
654 86 700 916 56 99 73153 208 314 433 530 843
995 74124 369 85 439 42 56 78 903 27 30 678 84
764 827 63 82 75151 274 322 438 567 724 42 93
869 71 969.

76061 220 33 541 57 750 77073 130 59 63 526
701 843 78003 105 11 30 90 386 466 518 687 765
79036 97 106 927 207 44 339 73 77 527 28 659
90 795 92335 38 80137 254 366 83 463 90 748 68
928 34 81 81116 24451 86 451 62 593 620 715 69
823 74 901 82005 204 40 76 321 400 7 12 64 545
657 61 80 92 723 982 83026 79 413 39 97 552 698
759827 57 84018 28 37 55 230 394 421 506 72
744 87 827 974 85145 206 450 90 511 728 872
86031 277 70 410 565 611 72 95 895 87026 57
287 304 70 667 80 809 12 900 50 60 67 88062 75
200 390 454 57 683 814 23 74 76 89152 262 408
566 726 66 76 804 986 90200 29 316 569 72 758
891 91018 57 195 291 334 533 630 48 92020 86
121 60 300 617 40 69 887 913 93002 146 57 213
15 301 66 603 9 762 94125 32 66 241 89 302 17
414 521 824 95096 112 57 296 344 407 916 20
96057 148 376 480 501 41 67 719 83 97048 406
724 98037 63 164 70 329 572 94 606 22 99041
304 69 434 42 80 85 570 73 86 721 52 819 39
100079 207 80 412 79 565 782 822 918 39 54
101118 492 527 59 89 620 37 49 76 935 102025
215 310 561 937 103090 240 350 713 811 22 942
63 104054 98 309 45 93 417 47 879 90 105189
208 553 90 710 926 106106 324 405 7 520 23 746
920 107055 122 65 308 9 640 65 89 726 900
108126 98 242 559 834 959 109097 167 301 419
714 21 846 52 110017 108 320 430 507 18 54 605
85 718 90 92 810 31 111013 99 69 613 27 88 783
986 112155 259 344 60 594 676 729 47 864 944
45 113059 251 52 61 302 63 528 634 775 92 822
44 54911 42 97.

114150 291 351 509 618 714 815 69 925 41 82
115018 194 528 96 839 904 25 39 46 82 116019
24 90 141 93 236 96 444 536 77 756 60 861 912
117222 350 456 94 548 73 969 118118 344 60 407
79 512 22 813 69 88 110055 139 49 214 83 345
586 635 120285 489 92 514 92 743 76 832 929
121098 175 220 418 39 529 91 856 69 932 122037
257 90 446 48 870 918 123293 311 97 405 523
884 87 927 41 124118 95 257 338 699 737 886
965 67 125137 282 637 784 883 975 126349 439
530 627 759 83 844 950 94 82 96 127221 617 720
51 887 128433 581 627 83 793 809 56 129154 69
70 245 71 368 77 779 827 64 72 955 130142 258
434 500 759 998 131041 119 257 370 580 642 722
826 958 132052 91 160 216 67 338 92 431 594
639 886 955 58 133059 136 64 205 21 29 83 340
508 46/905 13415770 446 65 582 672 77 794 835
135233 335 572 641 797 98 872 909 136016 356
82 444 47 519 678 769 83 864 137251 531 659 64
786 824 32 924 138505 38 606 712 926 73 75
139046 245 431 526 665 723 68 893 140166 83
201 65 329412 35 535 70 84 601 10 50 831 993
141036 49 152 399 509 712 19 75 838 80 142108
91 245 47 366 525 715 143002 128 264 73 502 27
83697 733 40 825 55 73 929 65 144088 414 88 526
39 96 636 78 734 931 78 145005 68 211 14 24 75
342 48 430 749 938 146062 205 437 729 829 901
34 147097 500 19 612 16 825 148027 255 442 532
652 883 940 149046 73 157 90 254 64 111 99 423
509 691 736 73 804 947 79 150036 136 95 358
659 705 13 31 960 74 151086 125 61 64 293 342
419 614 938.

152036 52 162 64 256 325 29 72 467 565 68
92 737 89 153259 427 64 553 659 745 904 70 85
154072 93 144 57 73 312 426 642 80 740 836 47
155054 94 226 337 99 458 86 519 845 46 156015
23 50 58 123 304 709430 529 690 157002 50 90
390 427 91 502 612 96 65 814 73 975 158190 124
426 776 159132 36 98 250 65 93 848 928 51
160175 494 414 57 780 800 930 161025 72 131
325 [illegible] 55 01 791 162363 68 400 56 694 163160
329 80 402 537 692 789 813 56 74 920 164028
133 58 70 306 12 64 563 690 165120 44 261 319
480 627 742 60 64 919 166061 261 75 78 350 59
368 588 781 925 167069 71 222 43 356 526 741
50 54 91 838 59 60 93 168136 41 58 329 550 640
41 71 91 704 36 54 890 908 99 169049 199 284
324 27 472 564 811 402.

CIAGNIENIE DRUGIE
Po 200 zł. na N-ry:

74 240 60 88 1234 344 52 638 2019 72 277 813
508 657 919 3091 124 244 4280 361 478 583 5335
541 6053 70 286 94 528 917 7048 601 5 48 824
8150 263 315 475 521 693 9196 742 851 10266
3989 521 22 11137 828 12101 70 807 989 13083
283 737 61 946 14577 15155 335 86 761 891
16190 297 317 24 583 17506 79 899 18256 518
787 811 19207 96 409 556 20183 434 21458 809
23202 362 704 20418 429 25032 89 233 75 456
633 87 26421 951 57 27239 444 641 72 83 950
28184 316 79 534 808 29021 358 63 71 480 654
957 30573 612 795 951 31193 376 32250 417 659
33208 76 9893 34219 35194 299 602 21 36105 95
37600 50 822.

38750 89 950 39271 98 307 541 40074 88 92
310 76 672 790 41050 542 685 744 61 42057 78
198 951 52 43143 424 561 812 942 44193 349 54
82 93 423 674 990 45184 314 455 60 11 5 879
6080 156 361 66 811 47524 771 851 48635 49141
346 50 429 617 50044 204 584 51543 777 52509
850 53081 54028 579 690 55021 282 317 58 795
56085 731 44 843 920 27 57061 356 647 86 58126
413 65 84 665 756 59133 35 399 704 53 864 60235
674 77 61248 541 911 76 62066 288 853 63121
56 388 700 947 64047 230 394 601 65118 206 436
611 18 719 800 83 66269 473 67018 186 488 726
932 68044 111 270 486 528 50 982 69264 84 349
70113 911 71517 72182 450 540 73359 747 89
74446 509 75235 39 333 533 53 818 989

76237 77172 265 361 93 659 970 78116 284
444 889 79269 97 312 613 78 955 81097 136 287
82004 917 83202 87 540 44 84260 783 964 85016
105 238 700 982 86552 62 715 87136 740 874
88108 84 217 363 474 714 86 89126 230 339 943
90537 989 900 91068 115 37 41 832 92074 115 40
225 400 618 959 93041 348 444 566 94025 29 168
972 95057 501 96469 94 535 858 924 97003 468
98014 487 642 97 99177 380 600 34 805 1100125
411 582 606 863 101790 102033 103132 340 808
104231 39 620 26 839 105222 398 578 766 887
106586 646 831 107058 209 14 65 370 432 84 586
88 739 108343 60 83 953 109821 93 110139 305
625 708 982 111304 1112406 508 954 113136 258
567 736 49 56.

114029 121 69 380 519 115342 522 855 80 81
116162 272 319 117150 599 339 118104 24 427 91
829 962 70 119152 375 507 678 879 120062 55
261 436 601 703 121120 122270 775 123146 271
607 124064 232 421 1252141 280 372 669 126601
721 912 127174 214 466 532 75 957 128115 284
588 129031 100 22 241 392 687 130042 328 687
131097 744 863 9984 132842 134391 988 135468
756 136052 325 956 137019 180 223 138536
139023 247 78 350 681 773 140004 126 300 141339
142314 18 40 731 906 30 77 143228 39 72 372 420
563 144120 49 961 145720 879 146473 147111
209 61 562 769 992 148094 772 149259 71 501 5
920 150069 108 58 307 64 830 49 151195 286
501 89 649 88 825.

152704 153158 205339 888 999 154316 440 521
666 155197 273 481 544 869 156262 486 798 880
157663 728 841 56 158141 63 289 540 63 612
769 159081 753 160361 535 161062 377 525 839
162070 294 578 163157 551 766 814 38 164248
425 70 528 78 813 52 166044 92 123 347 810
167027 53 281 511 87 868 917 168074 148 413 24
53 669 801 53 89 169052 102 233 536 845 52 924

CIAGNIENIE TRZECIE.

zł. 15.000 na Nr. 128347.
Zł. 10000 na Nr. 119217.
Po 5000 na Nr. 100452, 67356, 162551.
Po 2000 — 14253, 12329, 19677, 47992 55065, 61213, 69803, 71108, 85078, 101736 112701, 126983, 133472, 14005, 141105 1497097, 168369.
Po 1000 — 8573, 9585, 13507, 12170, 16857, 22686, 25491, 27912, 28070, 32458, 32966, 34395, 37427, 35617, 45100, 47389, 50804, 62276, 63762, 61574, 66189, 70228, 72628, 75984, 79047, 84188, 86598, 87038, 89463, 89721, 99593, 107792, 108110, 111711, 116593, 119013, 127336, 128768, 129455, 134343, 132532, 135503, 149856, 159395, 162625.

Po 200 zł. na N-ry:

35 205 359 544 648 979 1031 77 188 559 2211
586 633 63 830 37 992 3025 48 66 265 359 595
4077 85 181 264 613 5309 497 766 863 6381 513
96 7130 243 677 96 993 8166 84 470 961 9524
604 743 970 10496 596 693 720 58 964 11252
518 724 990 12113 95 216 445 500 697 935 13060
163 88 308 465 14280 565 741 864 81 902 15018
175 403 56 661 16059 66 136 311 720 830 17078
213 789 18355 645 63 825 965 19109 79 273 412
50 700 869 20238 401 536 73 80 21217 845 924
22087 241 327 656 747 23458 598 672 789 91 913
24178 239 379 472 580 606 47 841 963 25244 41
392 546 600 742 967 26291 931 27005 642 720
92 889 930 28073 295 556 29362 546 94 660 742
30030 70 244 51 53 60 304 74 938 48 31316 58
436 550 882 32047 226 390 724 939 33118 126 34
419 751 829 36 34247 382 571 797 35341 58 889
36831 37433 95.

38452 906 44 39078 206 08 335 810 26 40160
349 521 632 785 892 918 41017 589 772 88 851
56 91 967 79 42226 35 727 43287 473 93 775 93
44070 492 500 746 82 943 45101 359 433 709 35
79 46005 96 99 284 630 56 885 47202 74 480 86
628 762 92 992 48275 717 983 49399 608 13
741 66 835 947 50153 360 667 9899 51267 98 31
588 604 44 5202 171 523 625 85 708 53038 40 66
145 304 46 781 54029 89 139 42 481 669 743 51
78 55288 357 56130 76 96 229 357 451 521 889
932 36 66 57161 219 23 58071 108 93 211 560
59010 121 599 859 60055 65 218 557 883 993 61
81118 82 210 307 93 96 551 869 62232 50 44
89 614 42 802 92 999 63192 396 440 61 838 956
83 64375 558 604 12 740 55 58 816 99 65157 9
589 802 55 66051 131 33 68 568 607 95 79
67169 79 90 246 308 27 432 654 704 32 68014 20
142 48 322 449 501 872 968 69067 193 200 11
588 90 70120 28 226 30 955 71374 423 69 68
72270 365 972 73085 98 897 74026 67 348 458
952 95402 508 13 815 17 974.

76524 754 77126 276 324 483 621 785 889
78080 181 286 426 609 703 70087 501 835 80456
564 643 81067 230 82211 19 97 331 916 57 83282
310 84132 85221 27 668 725 814 87005 79 130 408
522 815 990 88233 61 84 602 89093 385 814 13
43 90045 260 479 86 91075 86 469 75 518 92686
93 950 93376 746 876 94158 216 347 456 568 771
807 900 95084 131 97 310 486 832 972 96026 270
485 92 642 97291 462 70 98847 94 989218 325
100039 335 52 427 682 94 101355 102742 984
103051 551 981 104104 204 19 794 943 93 98
105142 241 722 74 82 106251 334 49 659 743 81
913 79 71 107101 225 457 573 85 685 108006 84
368 451 109115 23 672 110070 174 232 82 98
776 111036 174 859 985 112081 718 84860 962
113083 197 296 470 656.

114149 56 94 357 67 484 510 43 829 55 115181
630 78 116120 475 619 752 896 117200 333 450
82 657 80 118057 133 36 93 480 570 747 88 935
119274 349 99 518 869 96 120229 77 387 608 749
909 35 121307 71 530 837 52 122181 236 548 712
834 60 38 80 123472 565 73 778 124017 318 522
760 908 125330 126115 663 733 919 127470 523
668 982 128172 967 129129 56 226 130148 87
607 62 339 131091 371 73 415 31 743 45 69
132055 985 133050 204 38 463 68 831 134158
433 57 639 945 135076 88 317 413 136063 137230
344 453 58 593 651 138049 263 555 648 804 67
943 71 139026 322 551 727 957 140051 287 430
643 731 861 147000 192 229 926 31 142260 437
537 615 32 924 143143 889 918 47 144101 258 81
938 145042 350 683 884 146303 465 566 774
147155 87 449 549 663 77 704 933 148268 419 55
769 149430 38 765 150121 366 85 92 151037 156
615 33 86 945.

152295 483 686 819 951 153037 40 54 649
154076 267 552 954 155177 580 704 936 156354
468 566 749 824 903 64 157051 182 253 339 85
92 510 669 794 962 158075 84 400 767 159275
558 896 160048 93 453 540 162090 232 67 367
421 561 92 767 840 163998 164165 315 30 417
59 2624 165148 522 [illegible]73 166116 537 71 167040
134 368 494 518 863 933 46 168073 [illegible] 145 82
615 169215 74 784 997.

קרלאנג-קינא
CAPITOL
16 זאוואדזקא

היינט גרויסע פרעמיערע!
די גרויסע זיטען-דראַמע פון VICKY BAUM א. נ.
„צום שאנד-סלופ"
רעזשי: Paul Sloane
NANCY CARROLL i GARY GRAND
אין די הויפטראָלען: דאָס בעליבטע פּאָרל
אויסערן פּראָגראַם: FOX קלאַנג-צייטונג און די נייעסטע פילם-נייהייטן פון P.A.T.
דער זאַל איז ווענטילירט.
אָנהייב פון די סעאַנסן 4 נאָכמיטאָג
היינט גרויסע פרעמיערע!

די פערוואלטונג
פון דער יודישער קהלה אין לאדז
איז דערמיט מודיע, אַז דער דריטער טייל עטאַט-רעגיסטער פאַר'ן יאָהר 1934, וועלכער ענטהאַלט די עטאַט-צאָהלער פון די גאַסן: פּיעטריקאָווער, פּיראַמאָוויטשאַ, פּלאַץ דאָמבראָווסקי, פּלאַץ קאָשטשעלני, פּלאַץ רעימאָנטאַ, פרייהייטס-פּלאַץ, פּאַדלעשנאַ, פּאָדרזשעטשנאַ, פּאָלודניאָווא, פּאָמאָרסקאַ, פּ. אָ. וו., פּולנאָצנאַ, פּראָפּעסאָרסקאַ, פּרזשעיאַזד, פּרזשענדזאַלניאַנאַ, פּוצקאַ, ראַדוואַנסקאַ, ראַקיטשינסקאַ, ריבנאַ, זשגאָווסקאַ, סענאַטאָרסקאַ, שענקעוויטשאַ, ווערט אויסגעלעגט — בהסכם מיט די פאַרפליכטענדע פאָרשריפטען — צום דורכזעהען במשך פון 8 טעג, ד. ה. פונם 6. מאַי ביז דעם 14. מאַי ה. י. איינשליסליך אין דער קאַנצעלאַריע פון דער קהלה — פּאָמאָרסקאַ 18, אין די שעה'ן פון 10 ביז 1 נאָכמיטאָג.
לאָדז, ד. 6. מאַי 1934.

Dr. med.
OŁ. ZADZIEWICZ
ספּעציאַל-אַרצט פאַר האַלז, נאָז, אויערן און קעהל-קאָפּ-קראַנקה.
Piotrkowska 164
tel. 125-26.
נעהמט אָן פון 4 ביז 8 אָוונד.

שייטלען
מיט פּאַריזער שרינגד- און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט
ביי קערש,
סקווערא וואַ 15

עלעגאַנטע דאַמען און הערען
טראָגען
לוקסוס-שיך
פון L. ODERBERG באַר

דיפּלאָמירטער צעך-מייסטער
אין לאָדז, פּיעטריקאָווער 17
לעצטע מאָדעלען! שעהן און עלעגאַנט!
צוגענגליכע פּרייזען!

אוירען, נאָז און האַלז-
קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z·Rakowski
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוזאַמען אָפּעראַציע א. ז. וו.) ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 11—2 און פון 5—8 אָוונט.

STARSZY FELCZER
B. JOSKOWICZ
Północna 4, tel. 141-86
שטעלט טעגליך באַנקען מיט מיט פרישע סראָוויאַנקע
און גיט אויך אַרויס בעשייניגונגען.
נעמט אָן פון 8 - 11 פריה און פון 4—7 נאָכם.

פּאַראַטעגע
אַבראַטאָווי
אַדוואָקאַטניעס וועגען פּאַראַטעק
אַבראַטאָווי, שרייבט
דאָס קאָנצעסיאָנירטע
ביטשריפט-ביוראָ
פאַר אַדמיניסטראַטיווע און
געריכטליכע ענינים פון
י. ח. בוזין,
לאָדז, אגראַדאָוואַ 3

קליינע אנאנסען
1 זלאָטי אַנאָנס ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

א טיכטיגער שוהל-מייסטער ספּעציאַליסט פון ענגלישע וועב-שטיהלען קאַלירט און זשאַקארד, איז גרייט מיטצופאָהרען נאָך אויסלאַנד עווענטועל אויף אַן אַרויסאָרדערונג. בעסטע רעפערענצען אָפּערטען אונטער „Stahlmeter" 1846

קוואַליפיצירטע אַגענטען (קאָפּ) צו פאַרשפּרייטען טעה, קאַווע, קאַקאָאָ קענען זיך מעלדען זגערזשער 5 וו. 15. 1868

Zaginiony został 1/4 losu 29-ej Panstwowej Loterji Klasowej za № 165074 z kolektury J. Wolanow. Łodź Piotrk. 11. Proszę o zwrot losu. Wszelkie zastrzeżenia czynione. 1845

וויכטיג פאַר גאַלאַנטערי-סוחרים און פריזיער! איך בעזיץ אויף לאַגער שאַטקעס צו האָר דאָמסקע און מענסקע צו ביליגע פרייזען. ג. קרישטאַל נאַרודקאַ 2 ריג נאָוואָמיעסקאַ פראָנט געוועלב. 1799

בריליאַנטען! גאָלד, זילבער, לאָמבאַרד-קוויטעס קויפט און צאָהלט די העכסטע פרייזען יובילער מ. מיוס, פּיעטריקאָווער 30.

צו פערקויפען א שלאָף - צימער, עס-צימער, קאָרידאָר און קוכען-מעבעל ביליג פּאַסט ניי. גלייכצייטיג צו פערדינגען פון זאָפּאָרט א וואוינונג, בעשטעהענד פון 4 צימערן און קיך מיט אַלע בעקוועמליכקייטען, ערשטער שטאָק גדאַנסקאַ 67 וו. 16 פון 12 ביז 4 נאָכמ. בעמערק. דאָס מעבעל קען מען קויפען בעזונדער ווי אויך קען מען דינגען בעזונדער די וואוינונג.

ראַקאַלען

א צימער פראָנט זונען-זייט מיט בעקוועמליכקייטען אָפּצוגעבען פון זאָפּאָרט, עווענטועל פאַר 2 יונגעלייט מיט מעבעל און בעדינונג, קילינסקיעגאָ 39, וו. 18.

א וואוינונג אָפּצוגעבען אויף א פּראַצאָווניע, אַגראַדאָווא 10 רעכטע אָפּיצינע 1-טען איינגאַנג 1-טען שטאָק וו. 8. 1858

איבערצוגעבען פון זאָפּאָרט א גוט איינגעפיהרט שוך-געשעפט וואָס עקזיסטירט 25 יאָהר מיט א גוטע איינגעפיהרטער קונדשאַפט, צו ערפאָהרען אויפן אָרט פּאָמאָרסקאַ 15 ביים וועכטער. 1841

א שטוב אויף א געשעפט צו פערמיסען טיעטריק. 19 וו. 16. 1856

פרייע פּאָסטענס

ס'איז נויטיג א פרויליין א פּראַקטיקאַנטקע אין א שיך-מאַגאַזין ביי טשעסניעווסקי, גלובנאַ 69. 1847

ס'איז נויטיג נייהערינס צו קעפּיעהעמדער און האַנד-נייהערינס צו סוועטערס טענענבוים פּולנאָצנע 7 וו. 28.

א שניידערין וואָס זאָל קענען נייהען און צושניידען שלאָפּרעק, קליידער, קינדער-קליידלעך, צו ערפאָהרען פּילסודסקיעגאָ 24 אין גאַלאַנטעריע-געוועלב. 1877

שניידער-אַרבייטער זוכט!
Pogotowie Krawieckie Kiersza Żeromskiego 91 tel. 163.30

פערשידענעס

MOTORY
elektr.
OKAZYJNE używane i nowe po cenach najniższych, — Przełączniki gwiazda - trójkąt i rozruszniki własnego wyrobu.
Warsztaty reperacyjne, przewijanie maszyn. Instalacje elektr.
Inż. J. REICHER i S-ka, Łódź
Południowa 28. Tel. 21-000

לעבענספערזיכערונגס-פּאָליסען געמאַכטע אין זלאָטעס, דאָלאַרען, שווייצער-פראַנק. קויף איך. ביטע קלינגען טעלעפאָן 203.94. 1849

טיכטיגע אַגענטען פון לעבענס-פערזיכערונג אויף פּעסטעס און פּראָוויזיאָן ווערען געזוכט, ביטע קלינגען טעלעפאָן 203.94. 1848

א שניידער-געזעלען זוכט אַרבייט פון מענער-בעשטעלט, אָפּערטען אונטער „געזעלען" אין אַדמ. 1852

א אינטעליגענטער יונגערמאַן, גוטער רעכנער, און קאָרעספּאָנדענץ פיהרער, פעהיג צו אַלעם, זוכט א אַנשטענדיגען פּאָסטען ביי וועלכע בראַנזשע עס איז פאַר א מעסיגען געהאַלט, אָפּערטען פאַר „B" אין דער צייטונג. 1851

KRYNICA
Dr. med. BERKMAN
האָט זיך איבערגעצויגען אין דער ווילע
„ROYAL" (dawn. Karolówka)
אָרדינירט ווי געוועהנליך א גאַנץ יאָהר.

Poradnia
WENEROLOGICZNA
הויט און ווענערישע קראַנקהייטען
איז געוואָרען איבערגעטראָגען
אויף 2 זשעלאַנאַ 2
(פּיעטריקאָווער 47)
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד,
זונטאָג און הגאות פון 9—2 מיטאָג.
א וויזיט 3 זל.
פון 11—1 מיטאָג און פון 3—4 נאָכמ.
נעמט אָן א פרוי-דאָקטאָר.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אנדזשעיאַ, 5 טעל. 159-40
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען

לעטשניצע „OMEGA"
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
גלובנאַ 9, טעל. 142-42
ס'ווערט אָנגענומען אויפ'ן אָרט, וויזיטען אין דער שטאָדט. געבורט-הילף, ערצטליכע אַנאַליזען. קוואַרץ-לאַמפּען, רענטגען, דיאַטערמיע.
אָפּעראַציעס און זאַסטשיקעס.
בעראַטונג 3 זל.

Dr.
S. Kantor
ספּעציאַליסט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען (סיפיליס און טריפּער), היילט מענער = שוואַכע וואַלינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129=45
נעמט אָן פון 8—2 נאָכמ. און פון 4—9 אָוו., זונטאָג און יום-טוב פון 8—2 נאָכמ.
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

LECZNICA
chorób
uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס אָרדינירען די דאָקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYNSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אָן 2—3 און פון 6—8 אָוו.

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספּעציאַליסט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
Traugutta № 12
tel. 175-10.
נעמט אָן פון 11—1 און פון 7—8 אָוונט.

ברוך-קראַנקע!!!
ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט אין לאָדז, פון דעם איז גאַנץ פּויליען בעריהמטען ספּעציאַליסט אָרטאָפּעד דיר. י. ראַפּאָפּאָרט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאָהר און איז געוואָרען אַנערקענט פון פיל בעוואוסטע פּראָפעסאָרען.
אין דער אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט, ספּעציעל פאַר אַלערלייא ברוך-קראַנקע (רופּטוּרען) ביי מענער, פרויען און קינדער, ווי אויך פאַר אַלערלייא קאַליקעס און פעהלערן פון גוף. אַלע ליידענדע אויף די שווערסטע, פאַרעלטערטסטע און געפעהרליכסטע ברוכען ווערען מיט דעם גרעסטען ערפאָלג, אָהן שום אָפּעראַציע, ראַדיקאַל שנעל און זיכער געהיילט.

Dyr. J. Rapoport
ברוך-ליידענדע!
פערלאָזט נישט די קראַנקהייט, — ווייל דער ווינקעל-ברוך אַז מען פערנאַכלעסיגט ווערט ער גרויס ווי א מענשען-קאָפּ, און עס פעלט אַריין אין דעם בויך און איז דער קראַנקער אין א גרויסער סכנה. מען פערדרייען זיך די קישקעס קען מען ווערען בראַנדיג און שטאַרבליך. — ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע גומי הייל-באַנדאַזשען פון מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט בעזייטיגען שנעל און זיכער די שווערסטע און געפעהרליכסטע ברוכען פון אַלע אַרטען. הייל-באַנדאַזשען פאַר צוריקגעקומענע ברוכען נאָך אָפּעראַציעס, ווי אויך ספּעציעלע אינדיווידועלע צוגעפּאַסטע אָרטאָפּעד. בויך-באַנדאַזשען געגען אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס.

פאַר קאַליקעס, הויקערס און אַלערלייא פעהלער פון גוף!
אין מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט ווערען אויסגעפערטיגט די היילבאַרסטע און פון פיל פּראָפעסאָרען אַנערקענטע מעטאָדע ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל-גאָרסעטען און אַפּאַראַטען פאַר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביינער שווינדזוכט, ליטונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואַקסענע, קינסטליכע גומענע הענד (פּראָטעזען) און פיס, ווי אויך די פּראַקטישסטע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען פאַר שטערצליכע פּלאַט-פיס לויט גיפּס-מאָדעל.

אכטונג! אַלע קראַנקע אין מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט, ווערען גאָר פון מיר פערזענליך בעהאַנדעלט.
30 יעהריגע פּראַקטיקע. פולע גאַראַנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! עמפּפאַנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוו.
עס ווערען אויך אָנגענומען מיטגלידער פון אובעזפּ. ספּאָל. (קאַסאַ-כאָריך).
אכטונג!

ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט אין לאָדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

דאַנקזאָגונג.
מיר פערפליכטען אויס אונזער הערצליכסטען דאַנק דעם גרויסען און איינציגען אָרטאָפּעד. ספּעציאַליסט ה' דיר. י. ראַפּאָפּאָרט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10, פראָנט, פּאַרטער, פאַר זיין וואונדערבאַרע און ערפאָלגרייכע היילונג צו אונזערע זעהר שווערע קראַנקען-פעלע. האָט דיר. ספּעצ. ה' י. ר. מיט וואונדער בעוויזען דערמיט, וואָס נישט שום מעדיצין-אָפּעראַציע האָט ער אונז פאָלשטענדיג אויסגעהיילט שוין, אַז מיר פיהלען זיך שטאַרקער און מיר בלייבען איהם בעסטענס דאַנקבאַר און זעהר גערן ערלויבען מיר אונזער דאַנק-בריף אין דער פּרעסע צו פערעפענטליכען.
אלתר משה הצעס, רב אין אָפּאַטאָוו, העבריק פּיליאַן קויפמאַן אין לאָדז, י. זילבערשפּיק, לאָדז, הערמאַן עדוואַרד לעברעכט, לאָדז, ד"ר מ. מאָרגענרואַטה, אַפּעלאַציע-ריכטער.

אנאָנסען-פּרייז פאַר א מילימעטער-שורה

פאַר'ן טעקסט—18 גר.	פרייטאָג און ערב-יו"ט—24 גר.	אין דער ווייט	שפּאַלטען 4
אין טעקסט—40	— 60		
נאָכ'ן טעקסט—12	— 18		

לויטער דער שטאַרט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א וואָרט

נעקראָלאָגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זיים, שפּאַלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס איבעריגע וואָרט — 10 גר.

אַבאָנאַמענטס-פּרייז:
אין לאָדז — 4 זלאָטעס א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקע—1 דאָל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס

פאַר'ן אינהאַלט און טעקסט פון די אַנאָנסען איז די פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אדמיניסטראַציע איז אָפען טעגליך און פרייטאָג.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 84.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

רעכט און לעבן

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

איניגע אויפקלערונגען וועגן קוואליפיצירטן פאבאראווע

מיר וועלען זיך אפשטעלען אויף פאלגענדע אויסנאהמליכע פאלען ביים קוואליפיצירטן פאבא־ראווע:

שוואך-ענטוויקעלטע

שוואך־ענטוויקעלטע ווערען קוואליפיצירט לויטן פאר. 1 פון די מיליטערישע סאניטארע פארשריפטען פאר אזעלכע וואס ווערן אנערקענט נידעריג־געוויקסיגע וועלכע זענען פראפארציאנעל צו זייער אלגעמיינע קערפערליכע קאנסטיטוציע בעדייטענד אונטערשטע־ליג געבליבען אין זייער פיזישער ענטוויקלונג.

אין דעם פרט ווערט אנגעוויזען פאלגענדער מאדוס: אויב דער אונטערזוכטער איז נידעריגער ווי 146 צענטימעטער, ווערט ער פערעכענט צו דער קאטעגאריע „ע". ווייבאלד ר'איז נידעריגער ווי 147 אויך א האלבען צענטימעטער, מוז מען איהם צוטיילען צו דער קאטעגאריע „דע"; קוים האט א פאבאראווע נישט מעהר ווי 149 און א האלבען צענטימעטער אין דער הויך, דארף ער בעקומען קאטעגאריע „צע".

זעה-קראפט

דא קומען אין בעטראכט קורצזיכטיגע און שוואך־זיכטיגע, צווערשט וועגען קורצזיכטיגע: אויב עס פעהלט א קורצזיכטיגען מעהר ווי 8 דיאפטער, ווערט ער פערעכענט צו דער קאטעגאריע „ע". א קורץ אדער היפער־זיכטיגקייט איבער 6 און א האלבען דיאפטער בערעכטיגט צו דער קאטעגאריע „דע"; מעהר, ווי 5 און א האלבען דיאפטער — צו דער קאטעגאריע „צע".

5 ביי שוואכזיכטיגע רעכענט מען זיך וויידער מיט פאלגענדען קריטעריום; אויב די זעה־קראפט פון בעסערן אויג איבערשטייגט נישט 0,3 דיאפטער, ווערט מען צוגעטיילט צו דער קאטעגאריע „ע"; ביי א שארפקייט פון איין אויג נישט ווייניגער ווי 0,5 דיאפטער און פון צווייטען אויג אונטער 0,1 דיאפטער עווענטועל ביי א שארפקייט פון ביידע אויגען נישט ווייניגער, ווי 0,3 דיאפטער ווערט מען צוגערעכענט צו דער קאט. „דע", א שארפקייט פון איין אויג נישט ווייניגער ווי 0.5 דיאפ. און פון צווייטען אויג נישט ווייניגער ווי 0,1 דיאפטער אדער פון ביידע אויגען נישט ווייניגער ווי 0,4 דיאפ. בערעכטיגט צו דער קאט. „צע".

קייה-קראפט

דער פאר. 29 קוואליפיצירט פאבאראווע לויט זייער קיי־קראפט (צייהן־קאנסטרוקציע). אין דעם פאל איז אנגענומען פאלגענדע קאלקולאציע: די קיי־קראפט פון א פאר זיך טרעפענדע (אונטערשטע אויבערשטע) צענטראלע באק־צייהן ווערט אבער־קענט פאר 3 פראצענט. זייטיגע האק־צייהן — פאר 2 פראצענט, שארפע — פאר 5 פראצענט. דאפעל־צייהן צו 7 פראצענט, רייב־ציין צו 10 פראצענט און די אזוי גערופענע חכמה־ציין צו 6 פראצענט א פאר.

אלזא, אויב ס'פעהלט א פאבאראווע מעהר ווי 80 פראצענט קיי־קראפט מוז מען איהם צוטיילען צו דער קאטעגאריע „ע", אויב מעהר ווי 65 פראצענט צו דער קאטעגאריע „דע"; ביי א שלעכטען פערדייאונגס־צושטאנד צו דער קאטעגאריע „צע".

דערביי דארף מען אבער געדענקען אז די קיי־קראפט פון א קינסטליכען צאהן, אויף א בריק רעכענט זיך פאר 50 פראצענט און די קיי־קראפט פון א קינסטליכען צאהן אויף א גומען רעכענט זיך פאר 10 פראצענט פון אנ'אייגענעם צאהן, א קארא בירטער צאהן רעכענט זיך פאר אנ'אייגענעם.

פערזיכערונגס-ארעסטן ביי דירה-געלט חובות

אין הסכם מיט די פערפליכטענדע פארשריפ־טען ווערט תמיד א חוב פאר דירה־געלט בעפאר־צוגט לגבי אלע איבעריגע חובות, און ממילא איז אזא התחיבות אבסאלוט געראנטירט מיט אלע פערהאנענע אין לאקאטארס שטוב חפצים. די דא־זיגע זיכערקייט בעפרידיגט אבער נאך א פנים נישט טייל ווירטסלייט, וועלכע ווילענדיג שיקאני־רען זייערע לאקאטארען, פיהרען ביי זיי דורך אויפ'ן שטרענגסטען אופן אזוי גערופענע פערזיכע־רונגס־ארעסטען.

מיר האלטען דעריבער טאקע פאר וויכטיג צו בעקענען אונזערע לעזער מיט דער פראצעדו־ראלער זייט פון דער דערמאנטער סאנקציע:

באלד ביים אריינגעבען א תביעה אין בע־ריכט און אפילו נאך איידער די אייגענטליכע תביעה איז אריינגעטראגען געווארען, דעסגלייכען אויך אין יעדען מאמענט פון ווייטערדיגען פראצעס־גאנג, אלענפאלס כל זמן דאס געריכט האט נישט בעטראכט און דעצידירט וועגען עצם ענין, קען פערארדענט ווערען אויפ'ן פארשלאג פון מאנער צו פערזיכערען זיין פרעטענזיע דורך לייגען אן ארעסט אויפ'ן בעל־חוב'ס חפצים. אזא אקציע הייסט לויט דער גייער פראצעדור:

Zabezpieczenie powództwa drogą zarzą-dzenia tymczasowego

יעדער מאנער, וועלכער וויל אבער, אז זיין תביעה זאל ווערען פערזיכערט, מוז זיך פערופען אויף וויכטיגע מאטיווען. קודם כל דארף ער קע־נען בעווייזען אז די פאדערונג איז א דרינגענדע, אז יעדע פערזוימונג מיטן אנווענדען די דער־מאהנטע רעפרעסיע. קען איהם אוועקשטעלען אין אזא לאגע, אז ער וועט שוין שפעטער נישט זיין ביכולת אויפצומאנען דעם חוב.

דער דאזיגער כלל איז נוגע אלע חובות מיטן אויסנאם אבער פון דירה געלד. א חוב פאר דירה־געלד געניסט פון א בעזונדערער פריווילע־גיע, אזוי אז א פערזיכערונגס־ארעסט ווערט פער־ארדענט בלויז אויפ'ן סמך פון דער תביעה אליין. און דער הויזווירט איז בכלל נישט מחויב צו מא־טיווירען זיין פערלאנג.

מען דארף אבער בעמערקען, אז אויך דער לאקאטאר בלייבט נישט אינגאנצען רעכטלאז. א חוץ אלגעמיינע רעכטלעכע שוץ מיטלען (פערקלאגען די דעציזיע וועגען פערזיכערונג, די טעטיגקייט פון קא־מארניק) מעג ער זיך אויך ווענדען אין געריכט מיט א פארשלאג אפצושאפען אדער צו ענדערען די פערזיכערונג.

מיט אזא פארשלאג קען דער לאקאטאר ארויסטרעטען צו יעדער צייט. דער פארשלאג דארף מאטיווירט ווערען ערשטענס דערמיט, אז ער איז בכלל אזא חוב נישט שולדיג, אז ער איז שולדיג נישט אזוי פיל, וויפיל דער הויז־ווירט מאנט זיך, אדער אז דער הויז־ווירט בעזיצט שוין א בעזונדע־רע גאראנטיע פאר זיין חוב אויך אן דער ארויס־געלייגטער פערזיכערונג.

דעם פארשלאג בעטראכט דאס געריכט בעזונדער אדער צוזאמען מיט דער אייגענטליכער תביעה, אויב דער פארשלאג ווערט אפגעווארפען אז דער לאקאטאר בערעכטיגט די דעציזיע צו פערקלאג

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט און טריבונאל

אומזאץ פון מיהלען

דאמף־מיהלען צאהלען פון פערקויף מעהל צו קאנסומענטען און קלענערע סוחרים 1 פראצענט פון אומזאץ.

מעג איז אנ'אינדוסטרי-אונטערנעמונג נישט מחויב אויסצוקויפען קיין האנדעלס-פאטענט ?

אויב א האנדווערקערישע אדער אינדוסטריעלע אונטערנעהמונג פיהרט א דעטייל־פערקויף פון איה־רע אויסארבייטונגען אין זעלבען לאקאל וואו עס געפינט זיך די אונטערנעהמונג דארף נישט אויפ'ן דא דיגען פערקויף אויסגעקויפט ווערען קיין ספעציעלע־האנדעלס־פאטענט, באר דער פערקויף קאן געפירט ווערען אויפן סמך פון אינדוסטרי אדער ארבייטס־פאטענט.

דער דאזיגער כלל ווערט אנגעווענדען נישט בלויז דאן ווען דער פערקויף געפינט זיך אין זעל־בען לאקאל באר אויך אין דעם פאל ווען די לאקאלען געפינען זיך דירעקט אדער אפילו נישט דירעקט אלענפאלס אויב דער פערקויף געפינט זיך אין זעל־בען בנין, ווי די אויסארבייטונג דארף מען נישט אויס־קויפען קיין בעזונדערען האנדעלס־פאטענט.

דער אומשטאנד, וואס דער פערקויף געפינט זיך אין א פראנט־געוועלב, ענדערט נישט די זאכלאגע.

בעווייזען ביי הכנסה-שטייער

גענען די ריכטיגקייט פון דער אנגעגעבענער הכנסה מיט בעווייזען דורך עדות אדער עקספערטען, קוים פערופט ער זיך אויף בעשטימטע פערהאנדען, וויזוט אן וועלכע אומשטאנדען זיי דארפען בעשטעטיגען און אין זיך אויך מתחיב צו דעקען די קאסטען פון ארויסרופען זיי, מוז די שטייער־מאכט די בקשה אומבעדינגט בעריקזיכטיגען.

פערעלטערטקייט פון אדמיניסטראטיווע שטראפען

אויך די אדמיניסטראטיווע שטראף־יוסטיץ וויסט פון דרייערליי פארמען פון פערעלטערטקייט: פערעלטערטקייט פון צושיקען צו פעראנטווארטליכ־קייט, פערעלטערטקייט פון משפטן און פערעלטערט־קייט פון אויספיהרען דעם פסק־דין.

אלזא, אויב עמיצער איז בעגאנגען אנ'אדמיני־סטראטיווע פערברעכען און אויב איין משך פון יאהר האט מען איהם נישט צוגעצויגען צו פעראנטווארט־ליכקייט טאר מען איהם שוין מעהר נישט פעראנט־ווארטען. ווייבאלד פון מאמענט ווען דער פערברעכן איז בעגאנגען געווארען זענען פערביי 3 יאהר, מעג מען דעם שולדיגען אפילו האבען אין זיבער צייט צו־געצויגען צו פעראנטווארטליכקייט, טאר מען איהם שוין נישט פערמשפטן. קוים זענען פערביי 3 יאהר זייט דער פסק דין איז אריין אין קראפט, טאר מען איהם שוין מעהר נישט אויספיהרען.

בעפארצוגליכקייט פון עקזעקוציע-קאסטען

ביים צוטיילען צווישען קרעדיטארען אנ'עקזעקוטירטע סומע, ווערען קודם כל בעפארצוגט אלע עקזעקוציע־קאסטען ד.ה. די גאנצע אפצאהלונגען אין געריכט און אויך דער בעטרעף פאר דער זאיעג־טשען און ליציטאציע.

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל-גאס 4, טעל. 90-216
נפהמט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע
אויפנאהם-שעה'ן פון 8-1 מיטאג און 5-9 אוועגד.

די שטארקסטע שטוהל-פערהאלטונג
היילען שנעל די פלאנצונגס-פינולהעם KOWENA (Cauvin'a) ביליגע
און אנגענעהמע אין נעברויך.
א שאכטעלע ענטהאלט 30 פינולקעם 2.50 זל.
צו בעקומען אין אלע אפטייקען.

ר. אייזראעל

דער אריער-פאראגראף 102

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

דער אונבעקאנטער שטורמיסט האט צוגעבו־מען די פופציג טויזענד מארק, זארגפעלטיג זיי איינ־געפאקט אין א גרויסען פארטפעל. וועלכען ער האט דערנאך אויס מיטגענומען ספעציעל צו דעם צוועק. דער אונבעקאנטער האט זיך אביסעל דערשראקען. צו פריה האט ער ערלויבט זיך אין בעהמען צו פערברענגען דעם דאקומענט. איצט האט דאך בעהמע געקענט ארויסטראכטען א בלבול א ער האט ביים לייטענאנט צוגענומען פופציג טויזענד זלאטעס. אפשר האט ער דאך אפגעשריבען די נומער'ען פון די באנקנאטען. דעריבער האט זיך דער שטורמיסט געווענדעט צו בעהמען:

— הער לייטענאנט, איהר וועט נאך דא בלייבען צעהן מינוט, צייט, איך וועל אוועקגיין און ווען איך וועל שוין זיין ווייט פון דאנען, וועט איהר ערשט קאנען פון דאנען פריי אוועקגעהן.

— פארוואס? יעדע מינוט איז מיר איבעריג. איך וואלט שוין געוואלט זיין ווייט פון דאנען, איך האלט שוין געוואלט אפילו אויפהערען צו טראכ־טען וועגען דעם.

— ניין, איך האב מיין אויסרעכנונג, איהר וועט דא בלייבען צעהן מינוט, אזוי איז מיין ווילען.

דער שטורמיסט האט זיך איבערגעקוקט מיט פריצי, וועלכער האט א שאקעל געטון מיטן קאפ, אלס צייכען אז ער איז מסכים מיט דער דאזיגער האלטונג.

— וואס דערגעהווירט איהר זיך, הער לייטענאנט, האט פריצי געזאגט, סיי ווי סיי זענט איהר שוין אין ארדנונג, איינער דאקומענט לעבט שוין נישט מעהר אויף דער וועלט, אויב איך איז דא לאנגווייליג, וועל איך מיט אייך דא בלייבען די דאזיגע צעהן מינוט.

בעהמע, זעהט אויס, האט נישט פערשטאנען וועגען וואס דעם שטורמיסט האנדעלט זיך און ער איז איינגעשאנגען דערויף אז ער זאל דא צוזאמען מיט בעהמען אפווארטען די צעהן מינוט. וועלכער דער אונבעקאנטער שטורמיסט האט פע־לאנגט, דער אונ־בעקאנטער איז אוועק און פריצי מיטן לייטענאנט בעהמע זענען געבליבען אין קאבינעט.

קאפיטעל 21

דער נ־ויסער באנקעט

דאס שטעטעל אולם האט אויסגעזעהען יום־טובדיג. אויף יעדען הויז האבען געהאנגען צוויי פעה נער. איינער מיט א גרויסען האקענקרייץ און דער צווייטער מיט די דייטשע אלטע מאנארכיסטישע פארבען. די באלקאנען און פענסטער זענען געווען דעקארירט. כמעט אין יעדען פענסטער האט זיך גע פונען דאס בילד פון „פיהרער" פון אדאלף היטלער אין פילע ערטער האבען זיך אויך געפינען די בילדער פון געהריבגען, וועלכער איז היינט געקומען קיין אולם אין צוזאמענהאנג מיט דער פערעפענט־ליכונג פון די דאקומענטען וועגען דער גרויסער יודישער פערשווערונג אויף מיט דער בעהרונג פון לייטענאנט בעהמע א דאנק וועמען די פערשווערונג איז אנטדעקט געווארען און וועלכער איז געווען דער ערשטער קרבן פון דער טעראריסטישער ארגאניזא־ציע.

די צוויי אולמער צייטונגען האבען ארויסגעגעבען יום־טוב נומערן די לייט־ארטיקלען זענען גע ווען געשריבען דורך געבעלסען אליין, וועלכער האט אויסגענוצט דעם פאקט צו פראפאגאנדע־צוועקען, א קליינע ענטוישונג האט אבער געטראגען די אנ־פיהרער און דער מאכט. דאס איז געווען דער בריף וועלכען ס'האט בעקומען דער פלאץ־קאמענדאנט לוי־טענאנט האנס פאן האמערשטיין, דער בריף פון פריצי, אין וועלכען דער לעצטער טיילט מיט אז ער האט ארויסגעגעבען דעם דאקומענט, וועלכער איז אונטערגעשריבען געווארען דורך הייבריך זאקס און ער בעט קיינעם מעהר נישט צו בעשולדיגען אין בעהמען'ס גזילה אין דער גנבה, דער בריף האט אויף האמערשטיינען געמאכט אנ'ערשיטערענדען איינדרוק ער האט גלייך וועגען דעם מיטגעטיילט די העכערע בעאמטע און אלע זענען אוועק אין ברויבעם הויז. דאס איז געווען א שרעקליכער קלאפ, ערב דעם קו־מען פון געהריבגען, ערב דער גרויסער פייערונג, וועלכע איז צו דעם צוועק איינגעארדענט געווארען, זאל קענען געשעהן אזא געשיכטע.

קראבינג איז שוין אינפארמירט געווארען וועגען דעם בעווה פון פלאץ־קאמענדאנט מיט עטליכע בעאמטע אין ברויבעם הויז. קראבינג האט געוואוסט ווי ס'וואלט גארנישט געשעהן, ער האט געוואוסט אז א חוץ דער געשיכטע מיט דעם דאקומענט איז וועגען וואס זיי קומען. ער איז געזעסען רוהיג, אזוי אין ברויבעם הויז אלין אין ארדנונג. בנוגע פריצין האט ער נישט געהאט קיין שום פעראנטווארטליכקייט, ווייל נישט ער האט אנגאזשירט פריצין און א חוץ דעם האט ער געבאטען פון ספעציעלע פריווילעגיעס פון דער העכערער מאכט, ער האט געהאט א צוטרוי אומעטום ווי נאר ער האט געוואלט אזוי האט גע־הייסען די מאכט.

— קראבינג, האט האנס פאן האמערשטיין גע־זאגט, אריינקומענדיג אין קאנצעלאריע, וואו איז דער שטורמיסט פריצי?

— ער איז באך דינסט אוועק אהיים.

— ביז ווען האט ער היינט געארבייט?

— אזוי ווי געוועהנליך, ביז 3 נאכמיטאג, דאן איז ער אוועק.

— וואס איז געווען דיין אמט, דא, אין ברוי־בעם הויז.

— ער האט קיין ספעציעלען אמט נישט געהאט ער האט אבער בעקומען די וויכטיגסטע ענינים צו ערלעדיגען. ער האט געוואוסט פון ספעציעלע פרי־ווילעגיעס אזא אנזאג האב איך געהאט פון דער העכערער מאכט.

— אבער ער האט דאך דא נישט געקענט האבען די גאנצע דעה, האט האמערשטיין בייז געזאגט,

— דאס האט ער אויך נישט געהאט, האט קראבינג געזאגט, קיין רעכט פון דעציזיעס האט ער נישט געהאט און, האט נישט, און אייגענטליך, וועגען וואס האנדעלט זיך?

— איהר וועט זיך באלד דערוויסען, באלד וועט איהר זיך וועגען אלץ דערוויסען. איך האב אייך אנפערטרויט דעם גרעסטען אמט דא, און איהר, קראבינג, האט נישט געוואוסט ווי אזוי דעם אמט צו שאנעווען.

— וואס איז דען געשעהן, הער פלאץ־קאמענ־דאנט ?

— ס'איז בעגאנגען געווארען א גנבה.

— וואו ?

— טאקע דא אין ברויבעם־הויז.

— איך ווייס נישט דערפון, ווער און וואס האט גע'גנבעט ?

— דאס איז די גאנצע צרה, וואס איהר ווייסט נישט דערפון.

(פארטזעצונג קומט).

MAOK
TĘPI ROBACTWO

אין די שולען און טעמפּלען פון איצטיגען דײַטשלאַנד

(ספּעציעלע קאָרעספּאָנדענץ)

פון מ. גאַראַן

מען ווייסט שוין באַלד נישט, די וויפילטע „רע־וואָלוציע“ עס קומט לעצטענס פאָר אין דײַטשלאַנד. עס איז באמת געוואָרען א געפּרעטעניש אויף רעוואָלו־ציעס, אַלע ווײַלע קומט עפּעס א בײַט, מײַסטענס הערט ווייסט מען זיך וועגען דעם ערשט פון די צײַ־טונגען, כאָטש אַלץ שפּילט זיך אָפּ דאָ אויפן אָרט. אַזוי וואָלט מען עס אפשר קיינמאָל נישט געהאַט ערפאַהרען.

און וואָס ווערט נישט אין דײַטשלאַנד באַצייכענט מיט׳ן נאָמען „רעוואָלוציע“? ווי באַלד מען מאַכט א שטיקעל איבערפלעכליכע איבערקערעניש און אַנ־אויבערפּאָיפיגע איבערדרעהעניש הייסט עס נישט אַנדערש ווי „רעוואָלוציע“ עס מעג זײַן, אַז קיין זאַך האָט זיך נישט פיל פאַרענדערט. אַדרבה גאָר פאַרקערט. אַז עס איז פיל ערגער געוואָרען. אָבער מיט קיין אַנדערען נאָמען ווי „רעוואָלוציע“ וועט מען עס נישט אָנרופען די דײַטשען. האָבען שוין אַזאַ שוואַכקייט צו אָט דעם וואָרט, און זיי בענוצען עס צי עס פּאַסט נאָ. צי נישט.

אַזוי האָט היטלער דעם אויפבוי זײַנעם ביים איבערנעהמען די מאַכט א נאָמען געגעבען: „די נאַ־ציאָנאַלע רעוואָלוציע“. איין וואָרט אַליין איז איהם געווען צו ווייניג, האָט ער זיך צוגעלעגט נאָך א צווייטען. און צווייען איז דאָך שטאַרקער, עס איז איבעריג צו זאָגען: „וואָס־וואָס, אָבער דעם טיטעל „רע־וואָלוציע“ האָט היטלערס פינסטערע רעאַקציע נישט פאַרדינט.

און עטליכע פּאַר געקומען אויף געביט פון יידישען טעמפּעל, להבדיל, דאָס שמעקט אויך מיט א שטיקעל רעוואָלוציע.

בײַ היטלערן זענען די מעהרסטע פון די דײַטשע יידען געווען בלויז „ימים־נוראימדיגע“, דאָס מיינט, זיי פלעגען אַרײַנקומען אין א סינאַגאָגע באַר ראש־השנה און יום־כפור, אָבער איצט זענען זיי גע־וואָרען גאַר „יודען“ (פון גאַנצען יאָהר). מ׳קומט שוין אויך צו א קבלת שבת און מ׳כאַפּט זיך אַמאָל אַרײַן צו א וואָכעדיגער מנחה.

די יידישקייט אין דײַטשלאַנד האָט זיך לעצטענס גאָרנישט וואָס צו באַקלאָגען. קיינמאָל זענען די טעמפּלען און סינאַגאָגען נישט געווען געפּאַקט מיט דאַוונערס, ווי איצט אין די פריהערדיגע יאָהרען פלעגט מען נאָך מוזען צאָהלען שכירות די „מנין“־לייט וואָס זענען געווען אַנגאַזשירט פאַר דעם צוועק, ווען נישט זיי, וואָלט מען געמעגט לאַנג וואַרטען. היינט־צו־טאָג קומט מען שוין אויס אויך אָהן די „מנין“־לייט און מ׳פאַרשפּאָרט זיי צו צאָהלען. דײַטשע יידען ווילען דאַווענען נישט בעצאָלטערהייט, פאַר דעם, זאָגען זיי, קומט זיי נישט קיין לוין, זיי טוען עס פון מצוה וועגען אַליין.

עס איז נישט קיין זעלטענער פאַל, ווען ערב־שבת צו מעריב איז מאַנכער טעמפּעל אַזוי איבער־פולט, אַז ער מוז אָפּגעשלאָסען ווערען. מ׳געהט אַוועק מיט פאַרדרוס, מקנא זײַענדיג יענע, וואָס זיצען איבערווייניג, פאַרזאַמט נעבעך, א „לכה דודי“ און „ברכו“, און נישט געהערט דעם ראַבינערס דרשה.

וואָס איז מיט אַמאָל אַרויף אַזאַ פרומקייט אויף די דײַטשע יידען? די, וואָס האַלטען זיך פאַר חכמים, ערקלערען עס אַזוי: דײַטשע יידען האָבען איצט א סך צײַט. פון די אַרבייטסלאָזע צווישען זיי איז דאָך אָפּגערעדט, וואָס האָבען זיי דען צו פאַר־לירען? אַפילו די יעניגע, וואָס האָבען נאָך געשעפטען, ווערען אויך נישט פיל אָן. ווען זיי שליסען צו אַרויף לאָזען דאָרט איבער״ וועמען עס איז. וואָס טאָט מען מיט אַזוי פיל פריי־געוואָרענער צייט? ווי הרגעט מען עס אַוועק? אַז מ׳זאָל וועלען געהן אין א פאַרוויילונגס־פּלאַץ, מוז עס קאָסטען א קלייניגקייט, און היינטיגע צייטען מוז מען זיך רעכענען מיט יעדען גראָשען. די אײַנקויפט ווערט אַלץ קלענער, מען איז א גרויסער בעל־הוצאה, אַהין וועלכען עס איז געבוים פון עולם הזה, און דערוועלבער צייט אָבער קאָסט א שטיקעל עולם הבא קיין פּעניג נישט־ דער איינטריט אין טעמפּעל איז אַנ׳אומזיסטער, אַמאָל קען מען נאָך הערען א גוטען קאַנטאָר, א געוועזענעם אָ־פּעראַ־זינגער. אַזעלכען קען מען שטענדיג פעדייען. און אַמאָל איז דער פּרעדיגער אויך נישט קיין שלעכטער. ער רעדט זיך פאַנאַנדער מעשה אַקטיאָר־טאַ וואָס קען מען נאָך פאַרלאַנגען פאַר אַזאַ בילי־גען פּרייז? דעריבער געהט מען איצט מעהר אין טעמפּעל.

אַנדערע ווידער האָבען פאַר דעם אַזאַ ערקלע־רונג: דײַטשע יידען זענען אַראָפּגעיאָגט געוואָרען פון יעדעס טיש. עס פּאַסט איהם מעהר נישט צו האָבען מיט זיי צוזאַמען וואָסערע סאָרט געזעלשאַפט־לעכקייט. מוזען יידען אַליין מאַכען שבת פאַר זיך. קיין אַנדערען אויסוועג: האָבען זיי נישט מיט וואָס אָבער זאָלען זיי זיך זעצען צום אייגענעם טיש? יידישע גײַסטיגע מאכלים פעהלען דאָך נאָך אויס. אַמ־בעסטען בעווייזט עס דער „קולטור־בונד פון די דײַ־טשע יידען“. ער גיט שטענדיג פרעכטיגע פּאַטראָוועס, אָבגענומענע פון אַנדערע, ער לאָזט עס קאָכען אין א יידישען טאָפּ, אַזאַ געקעכטס קען קיין גאַנצען יי־דישען טעם נישט האָבען. ווילען דײַטשע יידען פאַר־ברענגען אַנ׳עכטען יידישען גייסטיגען מאכל, מוזען זיי זיך צוריקקעהרען צום אַלטען קוואַל, און אָט דעם קוואַל איז דערווייל צו געפינען נאָר אין טעמפּעל, ווייל ער איז דער איינציגער צענטער פון יידישקייט פאַר די דײַטשע יודען..

אַזוי צי אַזוי, דײַטשע יידען געהען אָפטער אַ דאַווענען־טוהן און טוען עס מיט א בעזונדערען שטאָלץ. מ׳שעהמט זיך נישט צו טראָגען אונטערן אָרעם דעם טלית־זעקעל, מ׳טראָגט עס אַזוי ווי עס איז, נישט אײַנגעוויקעלטערהייט.

אַז עס האַלט שוין אַזוי ווייט, זענען מאַנכע גע־גאַנגען נאָך ווייטער. זיי האָבען אָנגעהויבען צו רעד־וואַלטירען, הויפּטזעכליך געגען דער אַרט פון גאָט־עס־דינסט.

און די גאָטעס־דינסט בײַ דײַטשע יודען, דאַרף מען וויסען, איז א גאַר בעזונדער קאַפּיטעל, זי פאַרמאָגט אַזוי גוט ווי גאַר קיין אייגענעס נישט. זי האָט דאָס מעהרסטע איבערגענומען פון דער פרעמד. מעהר פון אַלץ האָט זי אין זיך דאָס אויפגע־בלאָזענע און איבערטריבענע, און אַרויסצורופען א פייערליכע שטימונג, דעם יידישען שטילען קרעכץ האָט זי געזוכט אַריבערצושרייען מיט עפּעס אַנ־אָפּעראַ־אַריע, זעלטען ווען איז די מעלאָדיע געווען אין אײַנקלאַנג מיטן אינהאַלט, זי האָט זיך געהאַט גע־ריסען אַוועק פון איהם און איז געווען פאַרקראָכען ווער ווייס אויף וועלכע דרכים, די דאַוונערס זענען נאָכגעקראָכען און געבלאָנדזשעט, נישט וויסענדיג אַליין, וואָס מיט זיי איז און וואָס זיי זינגען. זיי איז קיינמאָל נישט געקומען דער געדאַנק אין קאָפּ, אַז אַנ׳עכטע יידישע תפילה הערט זיך גאָר אַנדערש.

דאָס מערקווירדיגע דערבײַ איז, אַז אין דער הינזיכט פון גאָטעס־דינסט וועניגסטענס אין דעם מעלאָדישען טייל איהרען, איז באַלד קיין אונטער־שיד נישט געווען צווישען ליבעראַלען (רעפאָרמער) און אָרטאָדאָקסען. די לעצטע האָבען זייערע חזנים געלאָזט דאַווענען אויפן זעלבען שטייגער, ווי די ער־שטע. טאָמער האָט אַמאָל זייער א חזן געזונגען אַנדערש ווי דער אָנגענומענער ניגון, איז מען געווען אויף איהם ברוגז: ער טאָר נישט איבערזעצען די אײַנגעוואָרצעלטע פיהרונג, ער מוז געהן אין דעם וועג וואָס דער אַמאָליגער קאַנטאָר לעוואַנדאָווסקי האָט אויסגעטראָטען.

ערשט פאַר קורצען, מיט א פּאָר מאָנאַטען צוריק האָט מען אויך געוואַגט א טרייסעל צו טון די דאָזיגע גאָטעסדינסט, מ׳האָט איהר געגעבען דעם ערשטען שטויס אין זייט. דאָס ערשטע האָט זיך פאַר דעם א בעם געטון יאַנקעל דימאַנט, ער איז א ייד, וואָס שטאַמט פון די עכט־יידישע מקומות, — דער אמת׳ער ליטוואַק. דער צלם־קאָפּ, פאַר א יידישען ניגון גיט ער אָפּ דאָס לעבען. נישט אומזיסט האָט ער זיך יונגערהייט אַרומגעוואַלגערט ביי ליטווישע חזנים, דערנאָך, אַז ער האָט שוין שטודירט ביי דײַטשע פּראָפעסאָרען האָט ער נאָך די חזנות אַלץ נישט גע־האַט פאַרגעסען, אין מיטען דעריבער פלעגט ער אײַך אַרײַנפאַהרען מיט אַנ׳אָכץ און קרעכץ, א קוועטש און א דרעה און מיט וואָס איהר ווילט נאָך. ספּעציעל יידישס, אויף דעם איז ער נישט קיין קאַרגער, ווייל ער פאַרמאָגט דאָס איבעריגעניג. עשירות זעהט איהר, האָט ער ווייניגער. דאָס וועט ער פון אײַך בעהמען, אויב איהר האָט גאַר אַליין און וועט איהם וועלען עפּעס אָפּגעבען, אַזוי ווי קיינער האָט איהם ביז איצט אַזויגס נישט געגעבען האָט ער אַלעמען אָפּגע־טון אויף צו להכעיס און געשאַפען א נייע גאָטעס־דינסט פאַר קבלת־שבת.

אויב איהר ווילט, איז אָט די גאָטעס־דינסט די מאָנטס גאַרנישט ביי, זי איז בעגרינדעט אויף דעם אַלטען יידישען נוסח־התפילה, ווען איהר הערט זיך גוט צו, דערקענט איהר ווידער אַלט־בעקאַנטע ניגו־נים, וואָס האָבען אַמאָל געקלונגען אין אייערע אויע־רען ערגעץ־וואו אין ליטע אָדער פוילען.. ביי איז בלויז די פאָרם, אַביסעל מאָדערניזירט, דער תוך דער אינהאַלט איז אַן אַלטער, און איין מעלה האָט עס וואָס דאָס איז דורך און דורך אייגענעס, נישט געבאָרגט און נישט געליהען פון יענעם.

און אָט האָט מען געמאַכט אָנ׳אָנהויב און אויסגעפּרובט אין עטליכע בערלינער סינאַגאָגעס, דעם נייעם שטייגער דאַווענען, ס׳איז געווען, אַזוי צו זאָגען די „פּרעמיערע“, אומעטום איז געווען א גרויסער עולם. אַלע האָבען געוואָלט זיך דערבײַ, ווי עס ווערט דורכגעפיהרט די רעוואָלוציע אין טעמפּעל.

פאַרלאָפען איז זי, די רעוואָלוציע בלוטלאָז, דער חזן קאָף־כהן, וועמען מיר איז אויסגעקומען צו הע־רען אין דער סינאַגאָגע האָט זיך גאַנץ פיין געציקעלט און דער כאָר האָט איהם ווי געהעריג אונטערגעבאָמ־קעט. געווען איז עס א געשמאַקער יידישער דאַווע־נען. קיין זכר נישט פון פעסטקייט און שטייף־קייט. ביי איין תפילה מערקט זיך אַרויס א האָצקע־ריי, פּונקט אַזוי ווי מען איז געוואוינט צו הערען אין די פוילישע און ליטווישע שטעטלעך. בערלין הייסט עס, האָט זיך פאַרשפּעטיגט און בעהמט עס ערשט איבער פון דאָרטען.

מען רעדט דאָ שטאַרק, אַז די טעמפּעל־רעוואָ־לוציע וועט האָבען אַ גרויסען ערפאָלג ביי דײַטשע יידען. זיי ווילט זיך אויך אַביסעל אונטערברומען בשעת׳ן דאַווענען. אַז מ׳שמועסט: יידישע רעוואָ־לוציאָנערען!

צום פריהלינג

בעזיצט דעם גרעסטען אויסוואהל פון דער נייעסטער אין- און אויסלענדישער קאסמעטיק,

ווי: פערפומען, פודערן, טואלעט-זייפען, קרעמען, זומערליכע קאל-נישע און בלומען-וואסערן

די איבעראל - בעקאנטע

קאנקורענץ-פערפומעריע פון

J. DRUKIER

5 ZAWADZKA 5, tel. 175-92

בעמערקונג: פאר ענגראסיסטען בעדייטענדער ראבאט.

בעזוכט מיין פערפומעריע און איהר וועט זיך איבערצייגען.

מאַריאַ וואַלעווסקאַ

די ליבע צווישען נאַפּאָלעאָן און די פוילישע גרעפין

פון מ. דאַנאַטיץ

(12

אין אַזאַ צייט האָט נאַפּאָלעאָן נישט געקענט בלייבען אין דער פוילישער הויפּטשטאָט און ער איז אַוועק צום פראָנט. אין אָנפאַנג האָט ער זיין הויפּט קוואַרטיר געמאַכט אין אָסטעראָד און ער איז שוין גרייט געווען אַריבערצונעהמען אַהין מאַריאַן. ווייל ער האָט זעהר שטאַרק געבענקט נאָך איהר, אָבער אין אָסטעראָד איז דער חורבן געווען זעהר גרויס און דערצו איז נאָך די לאַגע געווען אַזאַ אַז מ׳האָט זיך דאָרט נישט געקענט פיהלען אינגאַנצען זיכער, און ווען ער האָט זיך שפּעטער, אין די ערשטע טעג פונ׳ם מאָנאַט אַפּריל, אַריבערגעקליבען קיין פינ־קענשטיין, אין מערב־פּרייסען, און זיך דאָרט בע־זעצט אין א שעהנעם פּאַלאַץ, האָט ער גלייך גענו־מען טראַכטען וועגען אַריבערברענגען די געליבטע אַהין....

אָהן איהר איז איהם דאָרט געווען שווער צו זיין. זי האָט איהם אויסגעפעהלט. ביי דער יונגער פוילישער גרעפין, אָבער האָט נאַפּאָלעאָן לאַנג זיך נישט געדאַרפט בעטען, זי זאָל קומען צו איהם; זי איז נאַפּאָלעאָנען געווען געטריי און איבערגעבען. זי האָט מיט קיין אַנדערען קיין ליבע נישט געפיהרט, עס איז איהר נישט געווען שווער זיך אָפּצורייסען פון דער פוילישער הויפּטשטאָט, און ווען ער האָט זי געבעטען, זי זאָל קומען צו איהם, איז זי געקומען...

דריי וואָכען האָט מאַריאַ וואַלעווסקאַ פאַר־בראַכט מיט נאַפּאָלעאָנען איבעם פינקענשטיין־פּאַלאַץ, און די גאַנצע צייט האָט זי זיך געהאַלטען אַזוי, אַז מ׳האָט געקענט זאָגען אַז זי לעבט בלויז פאַר איהם, פאַר׳ן אימפּעראַטאָר, וועלכער איז איצט בײַ איהר אַלץ אין דער וועלט...

זי איז בײַטאָג קיינמאָל נישט אַרויסגעגאַנגען אין דרויסען; זי איז די גאַנצע צייט געזעסען אין פּאַלאַץ, אַמאָל האָט זי געלייענט א בוך און אַמאָל איז זי געזעסען און האָט געשטריקט פערשידענערליי שפּיצען, און דער בעסטער און גרעסטער פערגעני־גען איהרער איז געווען, זיך אוועקצושטעלען בײַם פענסטער און אויפהויבענדיג אַביסעל דעם פאָרהאַנג, אַרויסקוקען אין דרויסען און זעהען ווי איהר געליב־טער מאַכט א רעווי אויף זײַנע העלדישע גרענאַ־דירען, וועלכע בעגריסען איהם מיטן אויסרוף: „לאַנג לעבען זאָל דער אימפּעראַטאָר“!

עס איז איהר געווען אַזוי אַנגענעהם, וואָס ער, דער אימפּעראַטאָר, איז איהרער, זי האָט פון דעם דעם גרעסטען פערגעניגען געהאַט, זיך געפיהלט שטאָלץ דערמיט, און דאָך האָט זי דערפון נישט געמאַכט קיין ווענען, ווי ס׳וואָלט געוויס געטון אַנ־אַנדערע אויף איהר אָרט. זי האָט פאַר קיינעם נישט אַרויסגעשטעלט איהר יחוס אַלס געליבטע פונ׳ם אימ־פּעראַטאָר. פאַרקעהרט, זי האָט זיך פון אַלעם צוריק געצויגען, ביי קיינעם גאַר נישט פאַרלאַנגט, ביי קיינעם גאַר נישט געפאָדערט, אַפילו ביי נאַפּאָלעאָנען אַליין האָט זי פאַר זיך אַליין גאַר נישט געפאָדערט און גאַרנישט פאַרלאַנגט, און פון „אַלץ“, וואָס זי האָט געטון איז געווען קלאָר, אַז זי לעבט איצט בלויז פאַר איהם — איבערגעגעבען פאַר איהם...

און נאַפּאָלעאָן האָט געמוזט צוגעבען, אַז זי, די קליינע, שעהנע בלאָנדינקע מיט די צוויי טיפע בלויע אויגען איז דער אידעאַל פון א פרוי, וואָס איז שטענדיג געווען זיין טרוים, אַזאַ פרוי האָט ער געוואָלט פון אַזאַ פרוי האָט ער בעגערט און וואָס מעהר ער האָט זי דערקענט אַלץ שטאַרקער איז געוואָרען זיין ליבע צו איהר...

א הייליגע איז זי ביי איהם געווען. ער האָט זי אָפּגעהיט ווי דאָס אויג אין קאָפּ און ער האָט נישט געוואָלט אַז די בעדינער אין פּאַלאַץ, אָדער זײַנע אַדיוטאַנטען זאָלען קוקען אויף איהר ווי אויף אַ מעטרעסע, ווען ער האָט גאָר געהאַט א פריי שטונדע, האָט ער זיך מיט איהר אָפּגעזונ־דערט פון אַלעמען. ער האָט נישט געוואָלט אַז מען זאָל וויסען ווען ער פאַרברענגט מיט איהר, כדי קיי־נער זאָל נישט האָבען קיין געלעגענהייט שטילער־הייט צו מאַכען עפּעס א ציניש בעמערקונג אויף איהר חשבון; ער האָט נישט געוואָלט מען זאָל זי זעהן, און דער פאַקט איז דער, אַז אַפילו דער גענע־ראַל בערטיער, דער הויפּט פון מיליטערישען שטאַב האָט אין דעם פינקענשטיין־פּאַלאַץ געזעהן די וואַ־לעווסקאַ בלויז איין מאָל, אי דאָס צופעליג, ווען זי איז אַרויסגעקומען פון צימער, וואו זי האָט מיט נאַפּאָלעאָנען געגעסען פרישטיק, דער איינציגער וואָס האָט געוואוסט אַז מאַריאַ וואַלעווסקאַ געפינט זיך אין פּאַלאַץ בײַטאָג און בײַנאַכט, איז געווען דער גע־טרייער קאָנסטאַנט, נאַפּאָלעאָנס בעדינער, און אויף איהם האָט מען זיך געקענט פאַרלאָזען, אַז ער וועט מיט קיינעם וועגען דעם א וואָרט נישט רײַדען...

שפּעטער, ווען ער איז פערטיג געוואָרען מיטן קריגס־מאַרש, און זיך געראַט׳עט אומקעהרען צוריק קיין פּאַריז, נישט האָבענדיג דורכגעפיהרט דעם פער־שפּרעכען צו מאַכען פון פוילען אַ זעלבסטשטענדיגע מלוכה, איז מאַריאַ וואַלעווסקאַ געווען שטאַרק ענט־טוישט, און ווען ער האָט זי געבעטען, זי זאָל אויך פאָהרען מיט איהם קיין פּאַריז, האָט זי געענטפערט אַז זי וויל נישט...

איהר לאַגע איז ווירקליך געווען זעהר נישט קיין אַנגענעהמע, גאַנץ פוילען האָט אויף איהר אַזוי פיל האָפענונגען אַרויפגעלייגט; זי איז געווען די נאַציאָנאַלע העלדין, וואָס האָט געדאַרפט שפּי־לען די ראָלע פון אַנ׳אסתר המלכה אַלע האָבען גע־גלויבט, אַז זי האָט פאַר פוילען א גרויסען קרבן גע־בראַכט און אַלע האָבען געהאָפט אַז זי וועט ברענגען פוילען בעפרייאונג [illegible] — וואָס איז פון דעם גע־וואָרען? גאַרנישט איז פון דעם געוואָרען! אַלע נאַציאָנאַלע האָפענונגען זענען אַוועק מיטן רויך, און געענדיגט האָט זיך עס דערמיט, וואָס זי, די יונגע פוילישע גרעפין, מיט די בלאָנדע האָר און מיט די בלויע אויגען איז געבליבען די מעטרעסע פון דעם אימפּעראַטאָר, וואָס האָט אויסגענוצט דעם צוהיצטען פוילישען פּאַטריאָטיזם פאַר זײַנע אייגענע אַמביציעס און פאַר די אינטערעסען פון פראַנקרייך!..

אַזוי האָט מאַריאַ וואַלעווסקאַ געזעהן די לאַגע, און דערפאַר האָט זי מיט נאַפּאָלעאָנען קיין פּאַריז נישט געוואָלט פאָהרען, און זי האָט שוין געהאַט פאַרטיג א פּלאַן זיך אינגאַנצען אָפּצוזונדערן פון דער וועלט און זיך פאַרגעסען אין א פער־וואָרפענעם דאָרף, וואו קיינער זאָל נישט וויסען ווער זי איז און וואָס זי איז...

נאַפּאָלעאָן האָט זי אָבער נישט געוואָלט אויפ־געבען, ווייל ער האָט זי זעהר ליב געהאַט. ביים שיידען זיך מיט איהר האָט ער געזאָגט:

— איך ווייס, מאַרי, אַז דו קענסט לעבען אָהן מיר; איך אָהן דיר אָבער קען נישט לעבען. דו ביזט דאָך אַזאַ האַרציגע, אַזאַ פריינדליכע, נו, געשיקט זיך, אַז דו וועסט בײַ מיר קענען צונעהמען די איינ־ציגע פרייד וואָס איך האָב אין לעבען? דערפון וואָס איך זעה דיך?

ווען זי האָט איהם דערויף גאָר נישט געענט־פערט, האָט ער ווייטער גערעדט:

— איך פאַרזיכער דיר, מאַרי, — האָט ער גע־זאָגט, — אַז דו ביזט דער איינציגער מענש וואָס קען מיך מאַכען גליקליך, איך פאַרזיכער דיר אויך, אַז כאָטש פאַר דער וועלט הייסט עס אַז איך בין דער גליקליכער, בין איך אין דער אמת׳ן איינער פון די אומגליקליכסטע צווישען מענ־שען....

זיין טאָן איז געווען אַנ׳אויפריכטיגער; מאַריאַ האָט געפיהלט און געוואוסט אַז ער זאָגט איהר דעם אמת, אַז ער איז נישט אויסען זי אָפּצונאַרען, און נאָכדעם ווי זי האָט זיך גוט בעטראַכט, האָט זי איבער־געשטימט איהם נאָכצופאָהרען קיין פּאַריז.

(סוף — מאָרגען..)